

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3054/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	278
3055/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	286
3056/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	290
3057/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	294
3058/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	298
3059/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	300
3060/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	302
3061/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	306
3062/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	309
3063/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	312
3064/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	318
3065/2018. (II. 20.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	323
3066/2018. (II. 20.) AB végzés	bírói döntés végrehajtásának felfüggesztésére történő felhívásról.....	327

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3054/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Juhász Imre, dr. Pokol Béla, dr. Stumpf István és dr. Szalay Péter* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 2.Kpk.670.453/2017/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselővel eljárva 2017. december 4-én alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kérte az Alkotmánybíróságtól a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) 2.Kpk.670.453/2017/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozó ezen kívül kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel a törvényszéket az alkotmányjogi panaszban támadott végzés végrehajtásának felfüggesztésére.
- [3] A bírósági eljárás előzményeként Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő-testületének önkormányzati képviselői helyi népszavazást kezdeményeztek. A kezdeményezők a következő kérdést nyújtották be a Budapest Főváros VII. Kerületi Helyi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: HVB): „Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete Budapest VII. Kerület Károly körút – Király utca – Erzsébet körút – Rákóczi út által határolt területén úgy szabályozza az üzletek nyitvatartási rendjét, hogy a vendéglátást folytató üzletek 24.00 óra és 6.00 óra között nem tarthatnak nyitva?”
- [4] A HVB 7/2017. (X. 16.) számú határozatával hitelesítette a helyi népszavazásra javasolt kérdést.
- [5] Az indítványozó a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 57. §-a alapján a HVB határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte, melyben a határozat hatályon kívül helyezését kérte. Az indítványozó kérelmében arra hivatkozott, hogy a kérdés alapjogok jogellenes korlátozásához vezet; túllép az önkormányzat feladat- és hatáskörén; a helyi népszavazás körében tilalmazott tárgykörre irányul; ellentétes Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) és a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) egyes rendelkezéseivel; nem egyértelmű; továbbá maga a HVB határozat tartalma és indokolása is hiányos.
- [6] Az indítványozó mellett egy magánszemély kérelmező is a törvényszékhez fordult arra hivatkozva, hogy a kérdés által érintett terület egy része világörökségi terület, így ott a képviselő-testület hatáskör hiányában nem alkothat jogszerű rendeletet.
- [7] A törvényszék a HVB határozatát helybenhagyta. Indoklásában kifejtette, hogy a határozatot tartalmilag és terjedelmileg is megfelelőnek tartja; rámutatott, hogy az egyértelműség feltételének a kérdés eleget tesz; rögzítette, hogy az Mötv. 23. § (5) bekezdés 8. pontja alapján a kerületi önkormányzat feladata az ipari és kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos szabályozási jogkörök gyakorlása; továbbá a Kertv. rendelkezéseit értelmezve hangsúlyozta, hogy a 6. § (4) bekezdése az üzletek 22.00 és 06.00 óra közötti nyitva tartásának rendeletben

való szabályozását az önkormányzati képviselő-testület feladatául szabja, ennek hiányában pedig a 6. § (8) bekezdése a világörökségi területen működő üzlet 24.00 és 06.00 óra közötti nyitva tartásának engedélyezéséhez ad felhatalmazást a jegyzőnek azért, hogy a megadott időszakban a világörökségi területen az üzletek ne bejelentés alapján, hanem a nagyobb hatósági kontrollt jelentő jegyzői engedély birtokában működjenek.

- [8] 2. Az indítványozó a törvényszék végzését támadva fordult az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint a sérelmezett bírói döntéssel hitelesített népszavazásra bocsátandó kérdés tárgyát képező tilalom által célzott, rendeleti úton történő önkormányzati jogalkotás jogellenesen korlátozná alapvető jogait és további érintettek alapvető jogait is, mivel az sértené az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését tekintettel arra, hogy a tilalom alkalmatlan célja elérésére, túllépi az indítványozó alapvető jogai korlátozásának feltétlenül szükséges mértékét, aránytalan az elérni kívánt célhoz képest és nem tartja tiszteletben alapvető jogainak lényeges tartalmát.
- [9] Az indítványozó további állítása szerint a támadott bírói döntés azért is alaptörvény-ellenes, mert olyan kérdésben enged népszavazást és olyan rendelet elfogadását teszi lehetővé, amellyel az önkormányzat túllép feladat- és hatáskörén; a helyi népszavazás körében tilalmazott tárgykörre irányul, nem felel meg az egyértelműségre vonatkozó követelményeknek, ellentétes az Möt.v. és a Kertv. egyes rendelkezéseivel, továbbá a határozat tartalma és indokolása hiányos.
- [10] 3. Az Abtv. 56. §-a értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt.
- [11] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontjára, valamint az Abtv. 27. §-ára alapította. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv. 27. §-ban írt törvényi feltételeknek. Az Abtv. 27. §-a értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [12] 3.1. Az Alkotmánybíróság az eljárás lefolytatásakor és a befogadás vizsgálatakor figyelemmel volt az Nsztv. hatálybalépése óta az országos népszavazási eljárással összefüggő alkotmányjogi panaszok elbírálása során kialakított gyakorlatára. Ennek során tekintettel volt az Alkotmánybíróság arra, hogy az Nsztv. az országos népszavazási eljárástól számos tekintetben eltérően szabályozza a helyi népszavazási eljárást; így például az egyik jelentős különbség abban áll, hogy – szemben az országos népszavazással – a helyi népszavazási eljárással összefüggésben benyújtott alkotmányjogi panasz esetén az Nsztv. 79. §-ában foglalt rövidebb eljárási határidőt előíró szabály alkalmazására nincs lehetőség.
- [13] Az Alkotmánybíróság most is megerősíti, amit a 3195/2014. (VII. 15.) AB végzésben már rögzített, miszerint a népszavazási kérdés hitelesítése körében a bírósági döntés az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal megtámadható, de az alkotmányjogi panasznak Alaptörvényben biztosított jog (pl. tisztességes eljáráshoz való jog, népszavazáson való részvétel joga) sérelmére kell hivatkoznia, a népszavazásból kizárt tárgykörök mikénti értelmezését – alapjogi sérelem állítása nélkül – önmagában nem lehet vitatni az Alkotmánybíróság előtt (lásd: Indokolás [21]).
- [14] Az Alkotmánybíróság az Nsztv. hatálybalépés óta két esetben vizsgált alkotmányjogi panasz eljárás keretében olyan bírói döntést, amelyben a bíróság döntésével a népszavazásra javasolt kérdést hitelesítette. A két döntésben az Alkotmánybíróság eltérő következtetésre jutott az Abtv. 27. §-ában foglaltaknak való megfelelés, illetve különösen is az érintettség vizsgálata során.
- [15] 3.2. A 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban (a továbbiakban: ABh.) az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek találta, ezért megsemmisítette a Kúria Nk.IV.37.467/2015/2. számú végzését. A Kúria e végzésével megváltoztatta a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 83/2015. számú határozatát, amely megtagadta egy, az országos népszavazás kitűzésére irányuló népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívén szereplő kérdés hitelesítését. Az aláírásgyűjtő ívén az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés a nyugdíjjszabályok megfelelő módosításával a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-től a férfiak számára is tegye lehetővé Magyarországon a nők számára biztosított kedvezményekkel történő nyugdíjba vonulás lehetőségét?” A döntés ellen alkotmányjogi panaszt benyújtó több indítványozó közül az Alkotmánybíróság azon természetes személy indítványozók érintettségét fogadta el kivételesen, akik érintett-

ségüket azon különös tulajdonságuk fennállásával igazolták, hogy olyan nők voltak, akik már kérték a jogosultsági feltételek megállapítását, illetve nyilatkoztak arról, hogy élni kívánnak a kedvezményes nyugdíjba vonulás lehetőségével. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban nyomatékkal utalt arra, hogy a Kúria hitelesítő döntését csak kivételesen, alapjogi sérelem állítása esetén, és kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálja felül, amely kivételességet az Abh.-ban az állított alapjogi sérelmek megalapoztak. Az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy az indítványozók által állított alapjogi sérelemmel összefüggésben felhívott hitelesítés megtagadása ok az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontjában foglalt tehát nem törvényi, hanem alaptörvényi tilalom. Ezért az Alkotmánybíróságnak azt is vizsgálnia kellett, hogy a Kúria hitelesítő döntésében szereplő kérdés nem ütközik-e az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontjában foglalt Alaptörvényben tiltott népszavazási tárgykörbe. Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy „a fent jelzett kivételes feltételek teljesülése miatt az Alkotmánybíróságnak el kellett végezni a Kúria jogerős végzésében foglalt hitelesítő döntés (az ennek tárgyát képező kérdés) alkotmányossági felülvizsgálatát az Alaptörvényben biztosított, alapjogi természetű rendelkezések tükrében” (Indokolás [29]–[30]). Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban a kúriai végzés megsemmisítésének okaként egyrészt megállapította, hogy a hitelesített kérdés az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés h) pontjában foglalt tiltott tárgykörre vonatkozik. Másrészt megállapította, hogy a nőket az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése és a XIX. cikk (4) bekezdése második mondata alapján külön védelem illeti meg, a nők – a férfiakkhoz képest – kedvezőbb (nem azonos) alanyi jogokra tarthatnak igényt, a XIX. cikk (4) bekezdése második mondata alapján különösen az állami nyugdíjra jogosultság területén. Majd azt a következtetést vonta le, hogy mind a XV. cikk (5) bekezdése, mind a XIX. cikk (4) bekezdés második mondata érvényesülése elé az eredményes népszavazás gátat emelne, azokat lényegében kiüresítené (Indokolás [32], [34]).

- [16] 3.3. A 3150/2016. (VII. 22.) AB végzésben (a továbbiakban: ABv.) az Alkotmánybíróság visszautasította a Kúria Knk.IV.37.222/2016/9. számú végzésének megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt. A Kúria végzésével helybenhagyta az NVB azon határozatát, amellyel a következő, országos népszavazásra javasolt kérdést hitelesítette: „Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasssa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?” Az alkotmányjogi panaszt benyújtó indítványozó az érintettségét arra alapozta, hogy részt vehet a népszavazáson, élhet a népszavazáshoz való alapjogával, emellett több alapjogának sérelmére is hivatkozott. Az Alkotmánybíróság az érintettség vizsgálata során megállapította, hogy a választópolgári státusz – a népszavazáshoz való jogon kívül – egyetlen, az indítványozó által hivatkozott alapjoggal sem áll közvetlen tartalmi kapcsolatban, hiányzik a közvetlenül és feltétlenül bekövetkező jogkorlátozó hatás. Az Alkotmánybíróság leszögezte, hogy „az indítványozó által felhívott alapjogok alkotmányos védelmi köre és a Kúria támadott végzésének a tartalma (az abban foglalt jogértelmezés) között nincs az indítványozó által kifejtett érvek alapján olyan közvetlen tartalmi (okszági) kapcsolat, ami az állított és az indítványozó szerint is csak hipotetikus alapjogi sérelmekre vezetne.” Konklúzióként pedig megállapította az ABv., hogy „az indítvány nem felel meg az Abtv. 27. §-ban írt azon tartalmi követelménynek sem, hogy magának a bírói döntésnek kell sértenie az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát” (Indokolás [20]).
- [17] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság a befogadhatóság feltételeinek vizsgálata körében azt állapította meg, hogy az indítvány az alábbiak miatt nem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt törvényi követelményeknek.
- [18] 3.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában egyrészt az Alaptörvény olyan rendelkezéseire hivatkozott, amelyek nem alapjogról rendelkeznek.
- [19] Az indítványozó állította, hogy a népszavazási kérdés tárgyát képező korlátozást előíró önkormányzati rendelet megalkotására az önkormányzat nem rendelkezik hatáskörrel, ezért az ezt lehetővé tevő bírói döntés alaptörvény-ellenes, mert az Alaptörvény T) cikk (1) és (3) bekezdéseibe, 31. cikk (2) bekezdésébe, illetve a 32. cikk (2)–(3) bekezdéseibe ütközik. A panaszos előadta, hogy a népszavazási kérdés helyi népszavazásból kizárt tárgykörre irányul, ezért az Nsztv. 32. cikk (1) és (2) bekezdéseibe ütközően sérti az Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdését, és emiatt a népszavazást lehetővé tevő bírói döntés is alaptörvény-ellenes. Az indítványozó azt is állította, hogy a népszavazási kérdés tárgyát képező korlátozást előíró önkormányzati rendelet az Mötv.-vel és a Kertv.-vel is ellentétes, ezért az ezt lehetővé tevő bírói döntés alaptörvény-ellenes, mert az Alaptörvény T) cikk (1) és (3) bekezdéseibe, 31. cikk (2) bekezdésébe, illetve a 32. cikk (2)–(3) bekezdéseibe ütközik.
- [20] Az Alaptörvény ezen rendelkezései nem Alaptörvényben biztosított jogról rendelkeznek, hiszen a T) cikk (3) bekezdése a jogalkotásra vonatkozó általános szabályként rögzíti, hogy jogszabály nem lehet ellentétes

az Alaptörvénnyel; a 31. cikk (2) bekezdése, illetve a 32. cikk (2)–(3) bekezdései pedig a helyi népszavazásra és az önkormányzati rendeletalkotásra vonatkozó előírásokat tartalmazzák.

- [21] Alkotmányjogi panasz eljárásban ezekre a rendelkezésekre nem lehet alappal hivatkozni, mert nem felelnek meg az Abtv. 27. §-ában előírt törvényi feltételnek, ezért az Alkotmánybíróság az indítvány ezen részeit érdemben nem vizsgálhatta.
- [22] 3.5. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a népszavazási kérdés nyomán elfogadandó önkormányzati rendeletben szabályozott tilalom sértené harmadik személyeknek – a népszavazási kérdéssel érintett területen dolgozó munkavállalóknak, beszállítóknak, rendezvényszervezőknek, művészeknek – az Alaptörvény XII. cikkében és XVIII. cikk (2) bekezdésében biztosított jogait.
- [23] Az alkotmányjogi panasz ezen része azért nem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt követelménynek, mert nem az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét állítja, ezért érintettsége nem állapítható meg. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az indítványozó érintettsége hiányzik, ha a sérelmezett bírói határozat nem az indítványozó, hanem más személyek Alaptörvényben biztosított jogait érinti {lásd: 3133/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]–[10]; 3100/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [151]; 3037/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [24] 3.6. Az indítványozó saját alapjogainak sérelmére is hivatkozott alkotmányjogi panaszában. Előadta, hogy az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogának sérelmét eredményezné, hogy a népszavazás következtében elfogadandó önkormányzati rendelet hatályosulása esetén nem tudná a tulajdonában álló ingatlanokat szándékának és a bérleti szerződésekben meghatározott kötelezettségeinek megfelelően használni és hasznosítani, illetve az ingatlanok értéke és értékesíthetősége is jelentősen csökkenne. Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében biztosított vállalkozási szabadságára hivatkozva előadta, hogy a népszavazási kérdéssel érintett területen található ingatlanainak értéke és azok bérleti díjai jelentősen csökkennének, és az ingatlanok kezelésére és üzemeltetésére vonatkozó tevékenységét nem tudná máshol folytatni. Az Alaptörvény XV. cikke által biztosított törvény előtti egyenlőségre és a diszkrimináció tilalmára hivatkozva előadta, hogy a népszavazás következtében elrendelendő tilalom önkormányzati rendeletben történő szabályozása Budapesten kerületenként eltérő az éjjeli vendéglátó- és szórakoztatóipari tevékenységet folytatókra, ezért az elfogadandó önkormányzati rendelet a törvény előtti egyenlőséget sértő, diszkriminatív és a gazdasági versenyt torzító jogalkotást eredményezne.
- [25] Az Alkotmánybíróság az indítványozó által állított, saját alapjogainak sérelmével összefüggésben az alábbi eredményre jutott a befogadási eljárás során:
- [26] Az Nsztv. 59. §-a értelmében a helyi népszavazás érvényes, ha a választópolgárok több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.
- [27] Az Nsztv. 60. §-a alapján a képviselő-testület köteles a helyi népszavazás napjától számított száznolcvan napon belül az érvényes és eredményes helyi népszavazás döntésének megfelelő rendeletet megalkotni. Az érvényes és eredményes helyi népszavazással hozott döntés a képviselő-testületre a rendelet kihirdetésétől számított egy évig kötelező.
- [28] Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete 463/2017. (XII. 12.) számú határozatával elrendelte a népszavazás megtartását a kérdésben, a HVB pedig 9/2017. (XII. 28.) számú határozatával az elrendelt népszavazást 2018. február 18-ára tűzte ki.
- [29] A népszavazásra feltett kérdés által előírányozott korlátozó, az indítványozó által alaptörvény-ellenesnek vélt szabályozás jelenleg nem létezik a magyar jogrendszerben. A szabályozás megalkotásához az szükséges, hogy Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros választópolgárainak több mint fele érvényesen szavazzon 2018. február 18-án, és az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele igenlő választ adjon a megfogalmazott kérdésre; továbbá a képviselő-testület a helyi népszavazás napjától számított száznolcvan napon belül a korlátozó szabályozást tartalmazó rendeletet megalkossa.
- [30] Abból kifolyólag, hogy az indítványozó által sérelmezett szabályozás még nem létezik, az indítványozó vonatkozásában jogsérelem nem következett be, azt csak egy a jövőben eshetőlegesen elfogadott szabályozás okozhatja. Egy ilyen szabályozás nem hozható összefüggésbe a diszkrimináció tilalmával, mert az önkormányzatiság lényegéből adódóan a diszkrimináció csak egy önkormányzat illetékességi területén belül értékelhető. Az esetleges szabályozás önmagában nem áll összefüggésben a már megszerzett tulajdonhoz való joggal sem, és

a vállalkozás szabadságát sem feltétlenül üresíti ki. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint emiatt – hasonlóan az Abv.-ben kifejtettekhez – a törvényszék támadott döntése önmagában nem okoz elkerülhetetlenül alapjogsérelmet, ezért az indítvány ezen része sem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt feltételeknek.

- [31] Az indítványozó azonban nincs elzárva attól, hogy az önkormányzati rendelet elfogadása esetén az ellen az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján – eleget téve az Abtv. 37. §-ában foglalt feltételeknek is – közvetlen alkotmányjogi panaszt nyújtson be.
- [32] 4. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.
- [33] Az indítvány visszautasítása miatt okafogyottá vált az indítványozó abbéli kezdeményezése, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel a törvényszéket a támadott végzés végrehajtásának felfüggesztésére {3245/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3362/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [34] Támogatom a visszautasítást, de az indokolásban hiányosnak látom az ügy kapcsán felmerült alaptörvényi dilemmákban az érvelést.
- [35] 1. Közvetlenül a visszautasítás alapját érinti az a dilemma, mely abban áll, hogy az Abtv. 27. § alapján benyújtott alkotmányjogi panasz által előfeltételeként megkívánt, már megtörtént alapjogi sérelem nem zárja-e ki azt, hogy egy népszavazás eredményessége esetén majd csak a jövőben ez alapján létrejövő jogi rendelkezéseknek az indítványozó alapjogát sértő lehetőségére hivatkozzon már a népszavazás előtt – ennek megtiltását kérve – egy indítványozó? Ez merült fel az ABh által eldöntött ügyben, és elvi tézis kimondása nélkül – így lényegében megkerülve e kérdés elvi eldöntését – a testületi többség elfogadta, és helyt adott az indítványnak. Csak az e döntéshez fűzött különvélemények tették explicitté ezt a dilemmát, és nemmel válaszolva a jövőbeli sérelem lehetőségén alapuló alkotmányjogi panaszra az indítvány visszautasítását támogatták. (Lásd dr. Stumpf István és dr. Szalay Péter e döntéshez fűzött különvéleményeit.) Az ABv. ismét szembesült ezzel a dilemmával, és most már némileg explicitebben ennek eldöntésében, illetve ellenkező irányban döntve, kimondta, hogy mivel „az Országgyűlésnek tág mozgásteret lenne a megalkotandó jogszabály tekintetében, ennek következtében az indítványozó állított alapjogi sérelme nem feltétlenül következne be” (Indokolás [22]). A mostani ügyben ismét ez a dilemma merült fel, ám a döntésünk indokolása ismét elkerüli annak elvi érvelésével való eldöntését, hogy a csak jövőbeli sérelem lehetősége esetén is lehetséges-e az Abtv. 27. § alapján alkotmányjogi panaszt benyújtani hozzánk a népszavazás megtiltását kérve, vagy a 27. § tiszta szövegezése alapján erre csak már megtörtént alapjogi sérelem esetében van mód? A mostani döntésünk tartalmában inkább a második verzió mellett áll ki – követve az ABv.-t – de homályban hagyta a dilemmában való alapvetést.

- [36] 2. Ezt szeretném párhuzamos indokolásomban explicitté tenni, és rögzíteni, hogy megítélésem szerint egyrészt az Abtv. 27. § tisztán rögzített értelmével ellentétes lenne, ha már a lehetséges jövőbeli alaptörvényi sérelem esetén is megtiltanánk egy népszavazási eljárás lefolytatását, másrészt a demokratikus jogállam alaptörvényi elvével szembenállóan döntenénk. A népszavazás útján alapuló hatalomgyakorlás ugyanis az Alaptörvény B) cikkének (4) bekezdésében a képviseleti demokrácia mellett az állami hatalomgyakorlás alapjaként szerepel, és bár a képviseleti demokrácia mellett ez csak kivételes jelleggel jelenti ennek alapját, ám e kivételesség szűkítő jellegének mértékét a 8. cikk népszavazási akadályainak taxatív felsorolása, továbbá az itt megállapított magas érvényességi és eredményességi küszöbök már megadták. Minden ezen túli szűkítés már alaptörvényellenesen a hatalomgyakorlásban való közvetlen néprészvétel demokráciában játszott szerepét sértené.
- [37] 3. Az ügy által felvetett szélesebb elvi dilemmát az alkotmánybírósági döntések kötőerejének a kérdése jelenti. Ezt a dilemmát úgy lehet megfogalmazni, hogy a minden ügy eldöntése kapcsán középponti támpontunkat jelentő alaptörvényi rendelkezések mellett milyen erősséget kell elérni egy korábbi döntésünknek ahhoz, hogy felemelkedjen kötőerőben az alaptörvényi rendelkezések mellé?
- [38] A kötőerő a korábbi bírósági döntések esetén a kontinentális jogban csak akkor jön létre – szemben a szigorúbb angol precedensjogi kötőerővel –, ha azonos ügyekben a legfelsőbb bírói fórum több döntésben végig gondolta a felmerült esetek összefüggéseit, és ezekkel fokozatosan egy egyetlen irányba mutató értelmezési normatívával zárta le a többféle értelmezés lehetséges irányait, egyet a középpontba emelve, és ezt kötelező erővel ellátva. Egy döntés a kontinentális jogrendszerekben nem hoz létre kötőerővel rendelkező bírósági gyakorlatot. A '90-es évek végén mintegy kétezer bírósági döntést elemezve a hazai felsőbb bíróságok esetében én is ezt tudtam megállapítani (lásd: Pokol Béla: Felsőbírói jogértelmezés Magyarországon. Jogtudományi Közlöny 1999/11. szám, illetve „A bírói precedensjog”. Magyar Jog 1999/4. szám és „A jogértelmezés alapjai”. Magyar Jog 1999/11. szám) A szigorúbb angol precedensjogi kötőerőtől eltérés, ahol már egyetlen korábbi döntés kötőerővel bír, azért megfelelőbb a kontinentális európai országokban az egyetlen döntéssel szemben a tágabb bírói gyakorlatot a középpontba emelni, mert itt alapvetően a törvényi rendelkezésektől várjuk el a jogi rendezés megadását. Az eseti bírói érvelés törvényekből származtatását követeli meg a kontinentális jogi kultúra az absztrakt és dogmatikailag rendszerezett kódexszerűbb törvényeivel, és ha az utóbbi évtizedekben ismét engedetté is vált a bírói jog az itteni országokban, az csak kivételesen jelenhet meg a törvények kiegészítőjeként. Ugyanennek kell érvényesnek lenni az Alaptörvény és az ezt értelmező alkotmánybírósági döntések vonatkozásában is, noha az egyszerű törvényekhez képest általánosabb normatívákat és elveket tartalmazó Alaptörvény esetében – az e jellegből fakadó értelmezési kényszer miatt – az alkotmánybírósági döntések sűrűbben emelkednek fel kötőerővel rendelkező alkotmányjoggá.
- [39] A fentiekből kifolyóan tehát középponti kérdésként merül fel az, hogy miként értelmezzük az alkotmánybírósági gyakorlatunkban elfogadott elvet a korábbi döntéseink kötőerejéről. Az Ügyend 41. § (6) bekezdése ezt úgy rögzíti, hogy az eddigi joggyakorlattól eltérést kell az mindenkor előadó bírónak jeleznie a tervezete készítésekor. Én ezt a kontinentális jogcsalád egészében bevett módon csak úgy tudom értelmezni, hogy egyetlen korábbi alkotmánybírósági döntésünk még nem jelent joggyakorlatot. Csak ha olyan szintre érkezik egy alaptörvényi rendelkezés nyitottságának végig gondolása – és ennek egy meghatározott irányba lezárása –, hogy azt több esetben végig gondoltuk, és egy meghatározott normatív irány kikristályosodott, csak akkor jön létre e téren a megszilárdult joggyakorlat, csak ekkor rendelkezik kötőerővel egy alkotmánybírósági értelmezés.

Budapest, 2017. február 13.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

- [40] A párhuzamos indokolás 1. és 2. pontjához csatlakozom:

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

[41] A párhuzamos indokolás 1. és 2. pontjához csatlakozom:

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [42] „A Rákóczi úton, ahol különben is minden kávéházban, ahol napközben lókupecsek alkudoztak: estére tündérszínpadot állítottak: egy nagy földalatti helység (az Olimpia) nyílt, ahol az éjszaka összefolyt a nappal, csak akkor lehetett észrevenni, hogy megvirradt, amikor a másvilágról a villamoskocsi csengetése hallatszott. [...] a Király utca mellékutcáiban kiskorcsmák nyílnak [...], amelyek hajnalban ébrednek azoknak a mulattatására, akik odáig már jóllaktak mindennel, amit a pesti éjszaka kínált, és csupán megpihenni óhajtanak egy csendes kis zugban, zongorajáték mellett [...]. Ezekben a hallatlan spelunkákban a legelőkelőbb urak is szívesen tanyáznak, mert azt mondják, hogy itt festék nélkül, a maga valóságában látni a hervadó éjjeli életet.” – így írja le Krúdy a jelen ügy alapját képező helyi népszavazási kezdeményezéssel érintett „Vigalmi Negyed” egy évszázaddal ezelőtti élénk éjszakai életét.
- [43] Országos közügyekben a magyar nép, helyi közügyekben pedig a helyi választópolgárok közössége természetesen dönthet úgy népszavazás keretében, hogy véget vet egy régi időkre visszanyúló hagyománynak. Mindezt azonban csak az Alaptörvény keretei között teheti, különösen nem korlátozhat alapjogot az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével ellentétesen (így szükségtelenül, aránytalanul).
- [44] Az indítványozó – többek között – az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében biztosított vállalkozási szabadságára és az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogára hivatkozik. Ezeket a népszavazási kezdeményezés tárgyát képező szabályozásnak nem szabad alaptörvény-ellenesen korlátoznia.
- [45] Ugyanakkor – ahogy arra már az ABh.-hoz fűzött különvéleményemben rámutattam – az Alkotmánybíróság (addigi) következetes joggyakorlata alapján egy későbbi esetleges jogszabály-módosítás általi „érintettség” nem alapozza meg semmilyen, de végképp nem az Abtv. 27. § szerinti bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz benyújtását. „Még az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti, normakontrollra irányuló alkotmányjogi panaszok esetén is legalább az szükséges az érintettséghez, hogy »jogszabály erejénél fogva olyan jogi helyzet keletkezett, amelyből egyértelműen következik, hogy a panaszolt jogsérelem belátható időn belül kényszerítően bekövetkezik« {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [66]}. Ilyen esetben tehát feltétel egy már létező jogszabály, konkrét jogszabályi rendelkezés, amelynek a jogsérelmet okozó – kényszerítően, pusztán az időmúlás következtében bekövetkező – hatását az Alkotmánybíróság egyértelműen meg tudja ítélni. Nem állapítható meg ugyanakkor az indítványozó érintettsége akkor, ha a támadott jogszabályi rendelkezés az indítványozó alapjogát csak »potenciálisan érinti« vagy a »jogsérelem hipotetikus« {vö. 3033/2014. (III. 3.) AB végzés, Indokolás [20]; 3170/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [10]–[11]}. {ABh., Indokolás [90]–[92]}.
- [46] A jelen ügyben egy még meg nem tartott népszavazás alapján esetlegesen megalkotandó jogszabály okozhat alapjogsérelmet, a népszavazást lehetővé tevő bírói döntés önmagában nem. Ha a jogszabály megalkotására sor kerül, akkor azt az Abtv. 26. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal meg lehet támadni. Az Abtv. 27. §-a szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha a bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. A bírói döntés azonban a hivatkozott alapjogokat nem korlátozta, az indítványozó érintettsége nem következett be, ezért az alkotmányjogi panasz visszautasításával egyetértek.
- [47] Nem értek egyet ugyanakkor a többségi határozat indokolásának azzal a részével, amely a jelen ügy és az ABh. tárgyát képező népszavazási kezdeményezés, illetve alkotmányjogi panasz között a döntés érdemére kiható lényeges különbséget állít, továbbá megismétel az Alaptörvény-értelmezésére vonatkozó vitatható tételeket.
- [48] Az ABh. az akkor vizsgált kúriai döntés megsemmisítésével olyan egy országos népszavazás kitzűzésére irányuló kezdeményezést állított meg, amelynek a Kúria döntése szerint nem lett volna semmilyen jogi akadálya. A jelen ügy – ABh.-ra építő – többségi indokolása állítja, hogy „a nők – a férfiakhoz képest – kedvezőbb (nem azonos) alanyi jogokra tarthatnak igényt, a XIX. cikk (4) bekezdése második mondata alapján különösen az állami nyugdíjra jogosultság területén.” Az Alaptörvény XIX. cikk (4) bekezdése szerint „[t]örvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.” Valójában az Alaptörvény XIX. cikk (4) bekezdésének feltételes megfogalmazásából szövegszerűen az következik, hogy a nők előnyben részesítése egyes nyugdíjszabályok vonatkozásában a törvényalkotó számára biztosított lehető-

ség csupán. Az ABh. alapügyében hitelesített népszavazási kérdés a lényeges tartalma szerint arra irányult, hogy a nyugdíjba vonulás lehetőségét a férfiak számára is a nők számára biztosított kedvezményekkel, vagyis azonosan tegyék lehetővé, tehát eredményes népszavazás sem járt volna a nők alkotmányos alapjogának elvonásával, korlátozásával.

- [49] A jelen ügyben viszont a helyi népszavazási kezdeményezés szabad szemmel láthatóan a vállalkozás szabadságának mint alapjognak a korlátozására irányul. Ha a helyi népszavazás érvényes és eredményes, és a népszavazásra feltett kérdés a többség támogatta, a képviselő-testület köteles száznolcva napon belül a rendeletet megalkotni, s a döntés egy évig kötelező [Nsztv. 59–60. §]. A kezdeményezést támogató eredményes népszavazás esetén tehát a jelen ügyben kényszerítően alapjog-korlátozásra kerül sor, míg az ABh. alapügyében szereplő kezdeményezés esetén nem feltétlenül kellett volna senkinek alanyi jogosultságát korlátozni, végképp nem alapjogát. Ráadásul a jelen ügyben az indítványozó a bíróság előtti felülvizsgálati eljárásban II. rendű kérelmező volt, azaz félként vett részt abban és ügyében érdemi bírói döntés született, míg az ABh. alapügyében az indítványozók kérelmezőként nem vettek részt. Mindezekre tekintettel az az álláspontom, hogy az ABh. érvelési logikájából kiindulva a jelen ügyben hozott döntést nem lehet meggyőzően alátámasztani, sőt, abból inkább az következett volna, hogy a jelen ügyben érdemi vizsgálatot kellett volna lefolytatnia az Alkotmánybíróságnak, hiszen a jelen ügyben erősebb érvek merültek fel az indítványozó érintettsége mellett.
- [50] Mivel az ABh.-nak a jelen ügyben a precedensként való felhasználása vitatható – és már meghozatalakor sem értettem vele egyet, – ezért véleményem szerint a többségi határozatban az ABh.-tól kifejezetten el kellett volna határolódnia. Egyetlen egy alkotmánybírói döntésben megjelenő értelmezés még nem minősül megváltoztathatatlan joggyakorlatnak, de ha – alappal vagy alaptalanul – későbbi döntésekben jó példaként emlegetjük fel, akkor fennáll annak a veszélye, hogy végül joggyakorlattá, hagyománnyá válik. Meg tudom érteni azokat, akik a pesti éjszaka évszázados pezsgésére nosztalgikus érzésekkel gondolnak és féltik ennek a hagyománynak az esetleges megszakadását. Azt már kevésbé értem, hogy miért nem tudjuk elengedni az ABh.-beli érvelési formulák emlegetését (ráadásul úgy, hogy nem is alkalmazzuk azokat következetesen).

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/2225/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3055/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.38.040/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Krivik Gábor, székhelye: 6000 Kecskemét, Rákóczi út 16., II/5.) útján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Kfv.III.38.040/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt terjesztette elő panaszát.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és az indítványban foglaltak az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [4] 2.1. A Magyar Állam nevében eljáró indítványozó kérelmére a Heves Megyei Kormányhivatal határozatával a kérelemben szereplő ingatlanrészt kisajátította, és 298 000 forint kártalanítási összeget állapított meg, melynek megfizetésére az indítványozót, mint kérelmezőt kötelezte.
- [5] A felperes a közigazgatási határozattal szemben keresetet nyújtott be, amelyben vitatta a kártalanítás összegét. Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével a kormányhivatal határozatát megváltoztatta és a kártalanítás összegét 2 400 000 forintra felemelte. Az indítványozó, mint II. rendű alperes az ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához.
- [6] A kérelmet a Kúria – jelen panasz által támadott – Kfv.III.38.040/2016/2. számú végzésével, hivatalból elutasította a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/A. § (2) bekezdés c) pontja alapján. A Pp. megjelölt rendelkezése szerint nincs helye felülvizsgálatnak a kisajátítási ügyekben, ha a megállapított kártalanítás összege az egymillió forintot nem haladja meg. A végzés indokolása szerint a 3/2013. (IX. 23.) KMK. vélemény alapján a Pp. felhívott rendelkezésébe foglalt korlátozás a közigazgatási határozatban megállapított fizetési kötelezettségre vonatkozik, a megállapított kártalanítási összeg viszont a kormányhivatal határozatában az egymillió forintot nem haladta meg.
- [7] 2.2. Az indítványozó álláspontja alapján viszont a Pp. megjelölt rendelkezésének helyes értelmezése az, hogy az alaphatározatban meghatározott kártalanítási összeg helyébe a bíróság által megállapított összeg lép. Az ezzel ellenétes értelmezés – érvelése szerint – sérti az Alaptörvény 28. cikkét, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.
- [8] Az indítványozó előadta, hogy a Kúria végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését is, mert nincs lehetősége további jogorvoslatra a jogos érdekét sértő döntés ellen.
- [9] 3. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [10] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

- [11] Tekintettel arra, hogy az indítvány előterjesztője egy állami tulajdonban lévő és – jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban – az állam nevében eljáró részvénytársaság, az Abtv. 51. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az indítványozó jogosult-e alkotmányjogi panasz előterjesztésére.
- [12] Amennyiben kétség merül fel az indítványozói jogosultság fennállását illetően, az Alkotmánybíróságnak – esetről-esetre – meg kell vizsgálnia, hogy az állam, az állami szerv az adott ügyben magánjogi jogalanyként járt-e el, azaz e minőségében jelent-e meg félként az alapul fekvő jogviszonyban {3091/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság a fenti kérdések tisztázása érdekében megvizsgálta az indítványozó jogállását és az alapul fekvő jogvita jellegét.
- [13] Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette az indítványt előterjesztő gazdasági társaságra vonatkozó – az érintettség vizsgálata szempontjából relevanciával bíró – jogszabályi rendelkezéseket. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 29. § (1) bekezdése szerint a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (a továbbiakban: NIF Zrt.) az állam kizárólagos tulajdonában lévő, az országos közúthálózat fejlesztési és építetési feladatainak ellátásáért felelős, részvénytársasági formában működő gazdasági társaság. A Kkt. 29. §-ának (1)–(15) bekezdései alapján a NIF Zrt. építetőként eljárva az állam javára és nevében eljárva készíti elő a beruházást, amelybe beletartozik a tervek elkészíttetése, az engedélyeztetések, közműkiváltások, ingatlanok vagyongazdálkodásba vétele (adásvétel, vagy csere útján történő megszerzése), közbeszerzések lebonyolítása és – a területre vonatkozó egyezség hiányában – a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) szerinti eljárásban kisajátítást kérőként (kérelmezőként) való részvétel.
- [14] A NIF Zrt. esetében a tulajdonosi joggyakorlás és a társaság szakmai felügyelete – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. §-ának 2. és 3. pontjába foglalt felhatalmazás és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 33/2014. (X. 10.) NFM utasítás alapján – a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe tartozik.
- [15] Az alapul fekvő jogviszony tekintetében az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy gyakorlata szerint a kisajátítási eljárás a tulajdonhoz való jog legsúlyosabb közhatalmi korlátozásaként, illetve a tulajdon közjogi megterheléseként jelenik meg. {Összefoglalóan lásd például: 34/2015. (XII. 9.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [16] A Kstv. 1. § (1) bekezdése értelmében a kisajátítással ingatlan tulajdonjoga csak kivételesen vonható el, a kisajátítási törvényben meghatározott közérdekű célból, feltételekkel és módon, teljes, azonnali és feltétlen kártalanítás mellett. A (2) bekezdés alapján a kisajátítást kérő lehet az állam, illetve a helyi önkormányzat, valamint az államon és a helyi önkormányzaton kívüli harmadik személy, ha a 2. §-ban meghatározott közérdekű célt megvalósító tevékenységet lát el, vagy akit törvény az állam javára, saját nevében, kisajátítást kérőként való eljárásra kötelez.
- [17] A konkrét esetben a kisajátításra „nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított [...] beruházás” okán, közlekedési infrastruktúra fejlesztése céljából, országos közút építése mint a Kstv. törvényi feltétel mellett kerül sor, ahol a magyar Állam javára a tulajdonosi jogokat NIF Zrt. gyakorolta. A kisajátítást az indítványozó az állam nevében és javára kérte, a kártalanítási összeg állami fedezetű, az alkotmányjogi panaszt pedig épp e kártalanítási összeg miatt felülvizsgálati kérelmének helyt nem adó kúriai végzéssel szemben terjesztette elő.
- [18] A kisajátítási határozat bírósági felülvizsgálata során a Kstv. 32. § (1) bekezdés a) pontja alapján a pert (az ingatlan tulajdonosának) a kisajátítást kérő ellen is meg kellett indítania, tehát a kisajátítást kérő – jelen esetben a NIF Zrt. – a közigazgatási perben a hatóság mellett alperesként vett részt az eljárásban.
- [19] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó tehát az alapul fekvő jogviszonyban nem magánjogi, mellérendelt jogalanyként jelent meg, hanem a Kkt. és Kstv. törvényi rendelkezései alapján az állam közhatalmi funkcióit gyakorolva lépett fel. A fentiekből következően a NIF Zrt. indítványozói jogosultsága nem állapítható meg.

- [20] 4. Fentiek szerint az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására nincs lehetőség, mivel az nem felel meg az Abtv. 27. §-ában, valamint az 51. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontjának második fordulata alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [21] Az alkotmánybírósági végzés rendelkező részét támogatom, azonban a végzés indokolásában foglaltaktól alapvetően eltérő indokokkal.
- [22] Nem értek egyet a végzés indokolásával, miszerint az állami szervet nem illeti meg az alkotmányjogi panasz igénybevételenek lehetősége. Kétségtelen, hogy a kisajátítás közhatalmi-közigazgatási aktus, ugyanakkor a kisajátítási összeg vitatása már természetét tekintve polgári jogi jogvita, amely a tulajdonjog alaptörvényi értékgaranciáján alapul. Ebben a jogvitában az állami szerv szükségképpen az ellenérdekű féllel mellérendelt helyzetben van. Ezt támasztja alá az, hogy a kisajátítási összeg vitatására irányuló peres eljárásban az állami szervet ugyanazok a féli jogok és kötelezettségek illetik meg, mint az egyéb jogalanyokat, minden elsőbbség vagy megkülönböztetés nélkül.
- [23] Amíg lehetnek indokai annak, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszt állami szerv ne nyújthasson be, addig ugyanez az Abtv. 27. § szerinti panaszokra nem áll, mivel a jogalkalmazásban (és jogérvényesítésben) megnyilvánuló bírói hatalomgyakorlásnak – a jogállam elvéből adódóan – az állam (állami szervek) és az egyéb jogalanyok egyenlő mértékben, a törvény előtti egyenlőség elvének megfelelően, egymáshoz képest a mellérendeltség pozíciójában, egyaránt alá vannak vetve.
- [24] A rendelkező részre irányuló támogatásom indoka, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a Kúria felülvizsgálati döntésével szemben – ami már maga is jogorvoslati döntés – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése nem biztosít további jogorvoslati jogot. A felülvizsgálathoz kapcsolódóan nem lehet az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére sikerrel hivatkozni. Az Alaptörvény 28. cikke pedig nem minősül az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának.
- [25] Megjegyzem, hogy álláspontom szerint a jelen végzésre okot adó alkotmányjogi panaszban az indítványozó egy törvényességi, jogértelmezési döntést támad az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozással, ahogy azt a Kúria 3/2013. (IX. 23.) számú Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiumi véleménye előírására vonatkozó hivatkozása is egyértelműen jelzi. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint törvényességi-

jogalkalmazási kérdésben az Alkotmánybíróság – nem lévén negyedfokú bíróság – nem bírálhatja felül a bíróságok döntését.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/728/2017.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3056/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.50.392/2017/20. számú ítélete, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 233. § (3) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó társasház (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Greskovics István ügyvéd, Greskovics Ügyvédi Iroda, 1118 Budapest, Ménesi út 24.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) 18.P.50.391/2017/13. számú ítélete, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 233. § (3) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírósági ítélet és a régi Pp. támadott rendelkezése sérti az Alaptörvény 28. cikkét, XXVIII. cikk (1), valamint (7) bekezdését.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz előzménye a következő volt.
- [4] 2.1. Az indítványozó számvizsgáló bizottságának elnöke 2016. december 8. napjára rendkívüli közgyűlést hívott össze, melynek napirendi pontjaként – többek között – a társasházi közös képviseletet ellátó egyéni vállalkozó visszahívása, valamint új közös képviselő választása szerepelt.
- [5] A rendkívüli közgyűlésen a tulajdonosok (tulajdoni hányadok) többsége – a technikai kérdéseken (mint például a levezető elnök, a jegyzőkönyvvezető és hitelesítők személyének megválasztása) túl – határozott a közös képviseletet ellátó egyéni vállalkozó visszahívásáról, megbízási szerződése közös megegyezéssel történő megszüntetéséről, majd ugyanezen egyéni vállalkozóval a közös képviselet ellátására vonatkozó megbízási szerződés megkötéséről (2016.12.08/6., 7., és 8. sorszámú közgyűlési határozatok).
- [6] A közös képviselő már 2016. december 9-én újabb közgyűlést hívott össze 2016. december 19. napjára, ahol a tulajdonostársak ismét döntöttek a közös képviselő megbízatása alóli felmentéséről, továbbá ismét megválasztották közös képviselőnek (2016.12.19/6. és 2016.12.19/8. számú közgyűlési határozatok).
- [7] Az indítványozó ellen a közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása iránt néhány tulajdonostárs (a továbbiakban: felperes) pert kezdeményezett, mert szerinte a határozatok egyrészt jogszabályba ütköznek, másrészt a kisebbségi érdekeket lényegesen sértik. A felperesek többek között arra hivatkoztak, hogy a közös képviselő szabálytalanul hívta össze a közgyűlést, hiszen a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) – a 2016. május 30-án hozott közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása iránti perben – 22.P.52.435/2016/5. számú végzésével a közös képviselő megválasztásáról szóló 2016.05.30/13. sorszámú közgyűlési határozat végrehajtását felfüggesztette, így a társasház képviseletére az intéző bizottság jogosult.

- [8] A támadott közgyűlési határozatok meghozatalát követően, de még az érvénytelenségük megállapítása iránt indult bírósági eljárás jogerős befejezése előtt, az indítványozó 2017. március 21-én tartott részközgyűlésén 7/2017.03.21. számú határozatával a korábbi közös képviselő megbízását visszamenőlegesen visszavonta, míg 9/2017.03.21. számú határozatával a korábbi közös képviselő helyett egy gazdasági társaság ügyvezetőjét választotta meg közös képviselőnek.
- [9] 2.2. A PKKB a 18.P.50.392/2017/20. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt pervezető végzésében megállapította, hogy a 9/2017.03.21. számú közgyűlési határozat értelmében az indítványozó képviselőre a gazdasági társaság ügyvezetője, mint közös képviselő jogosult, ezért a korábbi közös képviselőt a társasház közös képviselőletéből kizárta.
- [10] A PKKB az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletben a felperesek keresetét alaposnak találta, és megállapította a közgyűlési határozatok érvénytelenségét. Megállapította továbbá azt is, hogy a korábbi közös képviselőt az eljárásból kizárta, mert nem tudta igazolni, hogy a helyette új közös képviselő megválasztásáról rendelkező 9/2017.03.21. számú közgyűlési határozat érvénytelenségét valamely bíróság jogerősen megállapította, vagy az új közös képviselőt megválasztó határozat végrehajtását felfüggesztette volna. Erre tekintettel a bíróság ezt a közgyűlési határozatot fogadta el a társasház képviselőre jogosult új közös képviselő képviseleti joga igazolásaként. Kimondta azt is, hogy a társasházi jogviszony speciális szabályai szerint a korábbi közös képviselő által adott ügyvédi meghatalmazás a korábbi közös képviselő felmentésével megszűnt, az új közös képviselő pedig a korábbi jogi képviselőnek a további eljárásra meghatalmazást nem adott.
- [11] A PKKB ítélete ellen sem a felperesek, sem a társasház nem éltek jogorvoslással, így az a kihirdetés napján, 2017. május 30-án, első fokon jogerőre emelkedett.
- [12] A csatolt mellékletekből megállapíthatóan az indítványozó társasház 2017. május 31-én tartott közgyűlésén ismét a korábbi közös képviselőt bízta meg a közös képviselői feladatok ellátásával. Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz előterjesztésére, és a társasház alkotmánybírósági eljárásban való képviselőre a jogi képviselőnek adott meghatalmazást meghatalmazóként a társasház nevében a korábbi (majd újraválasztott) közös képviselő írta alá.
- [13] 3. Az indítványozó az első fokon jogerőre emelkedett ítélet, valamint a régi Pp. 233. § (3) bekezdés *b*) pontja alkotmányossági vizsgálatát kéri alkotmányjogi panaszában, mert sérülni véli az Alaptörvény 28. cikkét, XXVIII. cikk (1), valamint (7) bekezdését.
- [14] 3.1. Az indítványozó az ítéletet azért tartja alaptörvény-ellenesnek, mert a 2017. márciusi részközgyűlésen leváltott közös képviselőt úgy zárta ki a bíróság a pervezető végzésével az eljárásból, hogy nem vizsgálta, hogy a társasház szervezeti-működési szabályzata a részközgyűlés tartását lehetővé teszi-e, vagy nem; utóbbi esetben ugyanis a részközgyűlésen hozott határozat nem alapozhatta volna meg a korábbi közös képviselő perből való kizárását. Az indítványozó szerint a bíróság a korábbi közös képviselő képviseleti jogának értékelésekor a fentieket nem vizsgálta. Az új közös képviselő részközgyűlési határozatra alapított képviseleti jogának elfogadása vezetett az indítványozó társasház szerint oda, hogy a korábbi közös képviselő a perben nem gyakorolhatta képviseleti jogát; az új közös képviselő pedig a felperesi keresetben foglaltakat elismerte, és a társasház fellebbezési jogáról lemondott.
- [15] Az indítványozó szerint a bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy a részközgyűlési határozat összhangban van-e a társasházakra vonatkozó normákkal (társasházi törvény, szervezeti-működési szabályzat stb.), ezt azonban a bíróság – az indítványozó szerint a per gyors lezárása érdekében – elmulasztotta, bizonyítási eljárást erre vonatkozóan nem folytatott le. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a bíróság nem tett különbséget a közgyűlés és a részközgyűlés között, így megsértette az Alaptörvény 28. cikkét.
- [16] Sérülni véli az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírósági eljárás-hoz való jogot is azért, hogy a bíróság elzárta az indítványozó „jogszerűen megválasztott törvényes képviselőjét” attól, hogy a társasházat a perben képviselje. Úgy véli továbbá, hogy a bírósági eljárások során érvényesülő eljárási garanciák a jogállamiság elvétől is elválaszthatatlanok, így a társasházi törvény, és a szervezeti-működési szabályzat figyelmen kívül hagyása miatt a támadott ítélet a jogállamiság elvének sem felel meg.
- [17] Az indítványozó szerint a bíróság a pervezető végzéssel, illetve a támadott ítélettel megfosztotta a társasházat a jogorvoslathoz való jogától azért, hogy a korábbi közös képviselő képviseleti jogát elvetve az új közös képviselő képviseleti jogát fogadta el, aki viszont a jogorvoslathoz való jogáról az ítélet kihirdetésekor lemondott.

Mindezek következtében a korábbi közös képviselő az ítélet ellen nem fellebbezhetett, így Alaptörvényben biztosított joga sérült.

- [18] Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a bíróságot tájékoztatta arról, hogy a részközgyűlés „megtámadásra került”, erre tekintettel a bíróságnak az eljárását a régi Pp. 152. § (2) bekezdésére tekintettel fel kellett volna függeszteni.
- [19] 3.2. Az indítványozó alaptörvény-ellenesnek tartja a régi Pp. 233. § (3) bekezdés *b*) pontját is. E rendelkezés értelmében néhány kivételtől eltekintve a pervezető végzések ellen nincs helye fellebbezésnek. Az indítványozó szerint e rendelkezésre tekintettel nem fellebbezhetett a korábbi közös képviselő a képviseleti jogról rendelkező pervezető végzés ellen, vagyis az Alaptörvényben biztosított jogával nem élhetett.
- [20] 4. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [21] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [22] Az Alkotmánybíróság vizsgálat elvégzése során megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [23] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának előfeltételeként mind Abtv. 26. § (1) bekezdés *b*) pontja, mind a 27. § *b*) pontja kimondja, hogy arra akkor van lehetőség, ha az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [24] Az adott ügyben az alkotmányjogi panaszt az indítványozó társasház, illetőleg a társasház képviseletében a – korábbi (majd újraválasztott) közös képviselő által meghatalmazott – jogi képviselő nyújtotta be. Az alapul fekvő bírósági eljárás során a társasház alperesként szerepelt, minthogy az eljárás tárgya társasházi közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása volt. Az elsőfokú ítélettel a bíróság megállapította a társasház 2016. december 19. napján hozott 1–10. sorszámú közgyűlési határozatainak az érvénytelenségét. Az ítélet ellen sem a felperesek, sem az alperes nem fellebbeztek, így az még a kihirdetés napján, 2017. május 30-án jogerőre emelkedett. Az indítványozó társasház az ítélet ellen jogorvoslással élhetett volna, azonban arról a társasház képviseletében eljáró közös képviselő lemondott.
- [25] Az Alkotmánybíróság a következőre mutat rá. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 3. § (1) bekezdése értelmében a társasház tulajdonostársainak közössége – többek között – önállóan perelhet és perelhető. E rendelkezés szerint a perbeli cselekvőképesség a közös képviselőt (az intézőbizottság elnökét) illeti meg. Ez a – bírósági eljárás folyamán még hatályban volt – régi Pp. 49. § (2) bekezdésével együttesen értelmezve azt jelenti, hogy a társasház személyesen nem járhat el, hanem nevében a közös képviselő, mint a társasházközösség törvényes képviselője jogosult és köteles eljárni.
- [26] Az alkotmányjogi panaszhoz csatolt mellékletek tanúsága szerint a bíróság vizsgálta a társasház nevében eljáró közös képviselő képviseleti jogosultságát, és megállapította a korábbi közös képviselő képviseleti jogának hiányát, így őt kizárta a perből. Ugyanakkor a társasház képviseletére vonatkozóan a törvényes képviselő képviseleti joga igazolásaként a részközgyűlési határozatot fogadta el, így ezt követően az új közös képviselő volt jogosult eljárni, vagyis a társasházat képviselni a perben. Az új közös képviselő a jogorvoslati jogról lemondott, ennek következtében az alkotmányjogi panasz egyik előfeltétele, vagyis a jogorvoslat kimerítése hiányzik.
- [27] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: az indítványozó arra hivatkozott alkotmányjogi panaszában, hogy a bíróság nem vizsgálta, hogy a társasház szervezeti-működési szabályzata lehetővé teszi-e részközgyűlés tartását, vagy sem. Az adott alkotmányjogi panasz alapjául fekvő bírósági eljárásnak azonban a részközgyűlés és az azon hozott bármely határozat nem volt tárgya, így a bíróság abban az eljárásban nem is vizsgálhatta az indítványozó társasház által felvetett aggályokat. Az ítélet indokolása erre vonatkozóan kimondja, hogy csak a (rész)közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítására irányuló perben vizsgálható az, hogy a részközgyűlés jogosult volt-e a szervezeti-működési szabályzat felhatalmazása nélkül határozatot hozni a közös képviselő

megválasztásáról. Az ítélet indokolása szerint éppen a korábbi közös képviselő nem tudta igazolni, hogy a (rész) közgyűlési határozat érvénytelenségét bíróság megállapította, vagy végrehajtását felfüggesztette volna.

- [28] Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy az alkotmányjogi panaszban az indítványozó nem a saját jogorvoslathoz való joga sérelmére hivatkozik, hanem arra, hogy a korábbi közös képviselőt a bíróság a perből kizárta, így neki nem volt lehetősége fellebbezésre. Ezzel összefüggésben is utal az Alkotmánybíróság a fentebb már kifejtettekre: az adott ügyben nem az bír relevanciával, hogy kinek van képviseleti joga, hanem az, hogy a perben a társasház a peres fél. Ennek megfelelően nem a közös képviselőt illeti a jogorvoslathoz való jog, hanem a társasházat, aki viszont – törvényes képviselője útján – a fellebbezésről lemondott.
- [29] Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontjában, illetőleg a 27. § *b)* pontjában foglaltaknak nem felel meg, így az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *e)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1605/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3057/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.50.391/2017/13. számú ítélete, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 233. § (3) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó társasház (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Greskovics István ügyvéd, Greskovics Ügyvédi Iroda, 1118 Budapest, Ménesi út 24.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) 18.P.50.391/2017/13. számú ítélete, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 233. § (3) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírósági ítélet és a régi Pp. támadott rendelkezése sérti az Alaptörvény 28. cikkét, XXVIII. cikk (1), valamint (7) bekezdését.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz előzménye a következő volt.
- [4] 2.1. Az indítványozó számvizsgáló bizottságának elnöke 2016. december 8. napjára rendkívüli közgyűlést hívott össze, melynek napirendi pontjaként – többek között – a társasházi közös képviseletet ellátó egyéni vállalkozó visszahívása, valamint új közös képviselő választása szerepelt.
- [5] A rendkívüli közgyűlésen a tulajdonosok (tulajdoni hányadok) többsége – a technikai kérdéseken (mint például a levezető elnök, a jegyzőkönyvvezető és hitelesítők személyének megválasztása) túl – határozott a közös képviseletet ellátó egyéni vállalkozó visszahívásáról, megbízási szerződése közös megegyezéssel történő megszüntetéséről, majd ugyanezen egyéni vállalkozóval a közös képviselet ellátására vonatkozó megbízási szerződés megkötéséről (2016.12.08/6., 7., és 8. sorszámú közgyűlési határozatok).
- [6] Az indítványozó ellen a közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása iránt az egyik tulajdonostárs (a továbbiakban: felperes) pert kezdeményezett, mert szerinte a határozatok egyrészt jogszabályba ütköznek, másrészt a kisebbségi érdekeket lényegesen sértik. A felperes hangsúlyozta, hogy már önmagában egy érvénytelenségi ok fennállása (például a közgyűlés szabálytalan összehívása) is megalapozza a közgyűlési határozatok érvénytelenségét.
- [7] A támadott közgyűlési határozatok meghozatalát követően, de még az érvénytelenségük megállapítása iránt indult bírósági eljárás jogerős befejezése előtt, az indítványozó 2017. március 21-én tartott részközgyűlésén 7/2017.03.21. számú határozatával a korábbi közös képviselő megbízását visszamenőlegesen visszavonta, míg 9/2017.03.21. számú határozatával a korábbi közös képviselő helyett egy gazdasági társaság ügyvezetőjét választotta meg közös képviselőnek.
- [8] 2.2. A Pesti Központi kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) a 18.P.50.391/2017/13. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt pervezető végzésében megállapította, hogy a 9/2017.03.21. számú közgyűlési határozat értelmében az indítványozó képviseletére a gazdasági társaság ügyvezetője, mint közös képviselő jogosult, ezért a korábbi közös képviselőt a társasház közös képviseletéből kizárta.
- [9] A PKKB az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletében a felperes keresetét alaposnak találta, és megállapította a közgyűlési határozatok érvénytelenségét. Megállapította továbbá azt is, hogy a korábbi közös képviselőt az eljárásból kizárta, mert nem tudta igazolni, hogy a helyette új közös képviselő megválasztásáról rendelkező

- 9/2017.03.21. számú közgyűlési határozat érvénytelenségét valamely bíróság jogerősen megállapította, vagy az új közös képviselőt megválasztó határozat végrehajtását felfüggesztette volna. Erre tekintettel a bíróság ezt a közgyűlési határozatot fogadta el a társasház képviselőjére jogosult új közös képviselő képviseleti joga igazolásaként. Kimondta azt is, hogy a társasházi jogviszony speciális szabályai szerint a korábbi közös képviselő által adott ügyvédi meghatalmazás a korábbi közös képviselő felmentésével megszűnt, az új közös képviselő pedig a korábbi jogi képviselőnek a további eljárásra meghatalmazást nem adott.
- [10] A PKKB ítélete ellen sem a felperes, sem a társasház nem élt jogorvoslással, így az a kihirdetés napján, 2017. május 30-án, első fokon jogerőre emelkedett.
- [11] A csatolt mellékletekből megállapíthatóan az indítványozó 2017. május 31-én tartott közgyűlésén ismét a korábbi közös képviselőt bízta meg a közös képviselői feladatok ellátásával. Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz előterjesztésére, és a társasház alkotmánybírói eljárásban való képviselőjére a jogi képviselőnek adott meghatalmazást meghatalmazóként a társasház nevében a korábbi (majd újraválasztott) közös képviselő írta alá.
- [12] 3. Az indítványozó az első fokon jogerőre emelkedett ítélet, valamint a régi Pp. 233. § (3) bekezdés *b*) pontja alkotmányossági vizsgálatát kéri alkotmányjogi panaszában, mert sérülni véli az Alaptörvény 28. cikkét, XXVIII. cikk (1), valamint (7) bekezdését.
- [13] 3.1. Az indítványozó az ítéletet azért tartja alaptörvény-ellenesnek, mert a 2017. márciusi részközgyűlésen leváltott közös képviselőt úgy zárta ki a bíróság a pervezető végzésével az eljárásból, hogy nem vizsgálta, hogy a társasház szervezeti-működési szabályzata a részközgyűlés tartását lehetővé teszi-e, vagy nem; utóbbi esetben ugyanis a részközgyűlésen hozott határozat nem alapozhatta volna meg a korábbi közös képviselő perből való kizárását. Az indítványozó szerint a bíróság a korábbi közös képviselő képviseleti jogának értékelésekor a fentieket nem vizsgálta. Az új közös képviselő részközgyűlési határozatra alapított képviseleti jogának elfogadása vezetett az indítványozó társasház szerint oda, hogy a korábbi közös képviselő a perben nem gyakorolhatta képviseleti jogát; az új közös képviselő pedig a felperesi keresetben foglaltakat elismerte, és a társasház fellebbezési jogáról lemondott.
- [14] Az indítványozó szerint a bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy a részközgyűlési határozat összhangban van-e a társasházakra vonatkozó normákkal (társasházi törvény, szervezeti-működési szabályzat stb.), ezt azonban a bíróság – az indítványozó szerint a per gyors lezárása érdekében – elmulasztotta, bizonyítási eljárást erre vonatkozóan nem folytatott le. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a bíróság nem tett különbséget a közgyűlés és a részközgyűlés között, így megsértette az Alaptörvény 28. cikkét.
- [15] Sérülni véli az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot is azáltal, hogy a bíróság elzárta az indítványozó „jogszerűen megválasztott törvényes képviselőjét” attól, hogy a társasházat a perben képviselje. Úgy véli továbbá, hogy a bírósági eljárások során érvényesülő eljárási garanciák a jogállamiság elvétől is elválaszthatatlanok, így a társasházi törvény, és a szervezeti-működési szabályzat figyelmen kívül hagyása miatt a támadott ítélet a jogállamiság elvének sem felel meg.
- [16] Az indítványozó szerint a bíróság a pervezető végzéssel, illetve a támadott ítélettel megfosztotta a társasházat a jogorvoslathoz való jogától azáltal, hogy a korábbi közös képviselő képviseleti jogát elvetve az új közös képviselő képviseleti jogát fogadta el, aki viszont a jogorvoslathoz való jogáról az ítélet kihirdetésekor lemondott. Mindezek következtében a korábbi közös képviselő az ítélet ellen nem fellebbezhetett, így Alaptörvényben biztosított joga sérült.
- [17] Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a bíróságot tájékoztatta arról, hogy a részközgyűlés „megtámadásra került”, erre tekintettel a bíróságnak az eljárását a régi Pp. 152. § (2) bekezdésére tekintettel fel kellett volna függeszteni.
- [18] 3.2. Az indítványozó alaptörvény-ellenesnek tartja a régi Pp. 233. § (3) bekezdés *b*) pontját is. E rendelkezés értelmében néhány kivételtől eltekintve a pervezető végzések ellen nincs helye fellebbezésnek. Az indítványozó szerint e rendelkezésre tekintettel nem fellebbezhetett a korábbi közös képviselő a képviseleti jogról rendelkező pervezető végzés ellen, vagyis az Alaptörvényben biztosított jogával nem élhetett.

- [19] 4. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [20] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [21] Az Alkotmánybíróság vizsgálat elvégzése során megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [22] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának előfeltételeként mind Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontja, mind a 27. § *b)* pontja kimondja, hogy arra akkor van lehetőség, ha az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [23] Az adott ügyben az alkotmányjogi panaszt az indítványozó, illetőleg a társasház képviselőjében a – korábbi (majd újraválasztott) közös képviselő által meghatalmazott – jogi képviselő nyújtotta be. Az alapul fekvő bírósági eljárás során a társasház alperesként szerepelt, minthogy az eljárás tárgya társasházi közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása volt. Az elsőfokú ítélettel a bíróság megállapította a társasház 2016. december 8. napján hozott 1–10. sorszámú közgyűlési határozatainak az érvénytelenségét. Az ítélet ellen sem a felperes, sem az alperes nem fellebbezett, így az még a kihirdetés napján, 2017. május 30-án jogerőre emelkedett. Az indítványozó társasház az ítélet ellen jogorvoslattal élhetett volna, azonban arról a társasház képviselőjében eljáró közös képviselő lemondott.
- [24] Az Alkotmánybíróság a következőre mutat rá. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 3. § (1) bekezdése értelmében a társasház tulajdonostársainak közössége – többek között – önállóan perelhet és perelhető. E rendelkezés szerint a perbeli cselekvőképesség a közös képviselőt (az intézőbizottság elnökét) illeti meg. Ez a – bírósági eljárás folyamán még hatályban volt – régi Pp. 49. § (2) bekezdésével együttesen értelmezve azt jelenti, hogy a társasház személyesen nem járhat el, hanem nevében a közös képviselő, mint a társasházközösség törvényes képviselője jogosult és köteles eljárni.
- [25] Az alkotmányjogi panaszhoz csatolt mellékletek tanúsága szerint a bíróság vizsgálta a társasház nevében eljáró közös képviselő képviselői jogosultságát, és megállapította a korábbi közös képviselő képviselői jogának hiányát, így őt kizárta a perből. Ugyanakkor a társasház képviselőjére vonatkozóan a törvényes képviselő képviselői joga igazolásaként a részközgyűlési határozatot fogadta el, így ezt követően az új közös képviselő volt jogosult eljárni, vagyis a társasházat képviselni a perben. Az új közös képviselő a jogorvoslathoz való jogról lemondott, ennek következtében az alkotmányjogi panasz egyik előfeltétele, vagyis a jogorvoslat kimerítése hiányzik.
- [26] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: az indítványozó arra hivatkozott alkotmányjogi panaszában, hogy a bíróság nem vizsgálta, hogy a társasház szervezeti-működési szabályzata lehetővé teszi-e részközgyűlés tartását, vagy sem. Az adott alkotmányjogi panasz alapjául fekvő bírósági eljárásnak azonban a részközgyűlés és az azon hozott bármely határozat nem volt tárgya, így a bíróság abban az eljárásban nem is vizsgálhatta az indítványozó társasház által felvetett aggályokat. Az ítélet indokolása erre vonatkozóan kimondja, hogy csak a (rész)közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítására irányuló perben vizsgálható az, hogy a részközgyűlés jogosult volt-e a szervezeti-működési szabályzat felhatalmazása nélkül határozatot hozni a közös képviselő megválasztásáról. Az ítélet indokolása szerint éppen a korábbi közös képviselő nem tudta igazolni, hogy a (rész)közgyűlési határozat érvénytelenségét bíróság megállapította, vagy végrehajtását felfüggesztette volna.
- [27] Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy az alkotmányjogi panaszban az indítványozó nem a saját jogorvoslathoz való joga sérelmére hivatkozik, hanem arra, hogy a korábbi közös képviselőt a bíróság a perből kizárta, így neki nem volt lehetősége fellebbezésre. Ezzel összefüggésben is utal az Alkotmánybíróság a fentebb már kifejtettekre: az adott ügyben nem az bír relevanciával, hogy kinek van képviselői joga, hanem az, hogy a perben a társasház a peres fél. Ennek megfelelően nem a közös képviselőt illeti a jogorvoslathoz való jog, hanem a társasház, aki viszont – törvényes képviselője útján – a fellebbezésről lemondott.

[28] Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontjában, illetőleg a 27. § *b)* pontjában foglaltaknak nem felel meg, így az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *e)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1604/2017.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3058/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kaposvári Törvényszék 1.Pkf.21.890/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó egy korlátolt felelősségű társaság (a továbbiakban: Kft.) ügyvezetőjeként, annak nevében szállítási szerződést kötött egy zártkörű részvénytársasággal (a továbbiakban: Zrt.). A szerződés alapján az indítványozó gondoskodott a Zrt. Z.-ben található, szezonálisan üzemelő üzlete egyes ügyeinek viteléről. Az indítványozóval szemben 644 309 Ft és járulékai iránt fizetési meghagyást bocsátottak ki, mely 2012. február 28-án jogerőre emelkedett. A fizetési meghagyást az indítványozó édesanyja vette át, aki azonban demenciában szenvedett, és az indítványozó a vele szemben lefolytatott eljárásról a 2015. szeptember 14-én kelt végrehajtói határozat alapján szerzett tudomást.
- [3] Az indítványozó perújítás iránti kérelemmel fordult a Siófoki Járásbírósághoz. Ezt a kérelmet arra alapította, hogy a fizetési meghagyást önhibáján kívül nem vette át, ugyanis ő házon kívül tartózkodott (munkát keresett), édesanyja pedig betegsége következtében nem tájékoztatta őt a hivatalos irat érkezéséről. Az indítványozó előadta továbbá, hogy a Zrt.-vel kötött szállítási keretszerződést ő kizárólag a Kft. ügyvezetőjének minőségében írta alá, aláírásával kizárólag a Kft. nevében vállalt kötelezettségeket, amelyeknek teljesítésére ő mint magán-személy nem kötelezhető.
- [4] A Siófoki Járásbíróság végzésével elutasította az indítványozó perújítás iránti kérelmét. Döntését a postai szolgáltatások ellátásáról és minőségi követelményeiről szóló 79/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseire alapította. Álláspontja szerint az indítványozó kötelezettsége volt megfelelően gondoskodni a postai küldemények átvételéről, ha úgy látta, hogy édesanyja erre egészségi állapota miatt nem képes megfelelően. Ennek elmulasztása az indítványozót terheli, ezért nem tekinthető a Pp. 260. § (2) bekezdése szerinti, a korábbi eljárásban a fél hibáján kívül nem érvényesíthető ténynek, bizonyítéknak vagy határozatnak.
- [5] Az indítványozó fellebbezése nyomán a Kaposvári Törvényszék végzésével helybenhagyta a Siófoki Járásbíróság végzését. Az indokolásban kifejtette: noha az indítványozó által benyújtott orvosi iratok igazolják édesanyja időskori demenciájának fennállását, annak mértékéről nem tesznek említést. Az eset körülményeire tekintettel – a kezelőorvosok megfelelően tudtak kommunikálni a beteggel, és az egyik orvosi irat nem sokkal a kézbesítés időpontja előtt készült – az indítványozó hibája, hogy nem gondoskodott megfelelően a postai küldemények átvételéről. A Kaposvári Törvényszék továbbá annyival pontosította az elsőfokú végzést, hogy a perújítás iránti kérelem mint érdemi tárgyalásra alkalmatlan került elutasításra.
- [6] 2. Az indítványozó ezek után nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz hiánypótlással utóbb kiegészített alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti alapvető jogának sérelmét állítja, és a jogerős végzést az elsőfokú végzésre kiterjedően kéri megsemmisíteni. Panaszában előadja, hogy az eljárás bíróságok a Pp. rendelkezéseit megsértve jártak el akkor, amikor perújítás iránti kérelmét kizárólag a kézbesítés szabályszerű megtörténtére tekintettel utasították el. Ennek során ugyanis álláspontja szerint megsértették a kontradiktórus eljárás követelményét, valamint az indokolt bírói döntéshez való jogot, mert nem vizsgálták az eljárás tárgyát képező követelés létrejöttét, illetve azt sem, hogy az indítványozó a fizetési meghagyásos eljárás kezdeményezőjével jogviszonyban áll-e vagy sem. Az indítványozó előadása szerint az eljárás bíróságok nem tették lehetővé számára, hogy nyilatkozatával vitassa az ellenfél követelését, továbbá azt sem, hogy megismerhesse az általa át nem vett fizetési meghagyás tartalmát.

- [7] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [8] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [9] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állította panaszában, és a sérelem megvalósulását abban látta, hogy a bíróságok nem tettek kellően eleget indokolási kötelezettségüknek, illetve elmulasztották bizonyítási kötelezettségüket, mert nem adtak helyt az indítványozó bizonyítási indítványainak. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének részét képező indokolt bírói döntéshez való jog tartalmát kifejtve azt az alkotmányos követelményt támasztotta a bíróságokkal szemben, hogy azok „a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be”, fenntartva, hogy az egyedi ügy összes körülményének függvénye, mikor kellően részletes az indokolás. Ez egyfelől nem jelenti azt, hogy a bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné, az azonban feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot {lásd mindehhez: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak és így az arra alapított alkotmányjogi panaszok nyomán történő alkotmányossági vizsgálatnak korlátját jelenti, hogy az Alkotmánybíróság nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [10] A jelen ügyben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tartalmaz olyan alkotmányjogilag értékelhető érvelést, amely valószínűsítene az Abtv. 29. §-ában foglaltakat. Nem merült fel indok arra, hogy az Alkotmánybíróság a rendes bíróságok hatáskörébe beavatkozva felülbírálja a Kaposvári Törvényszéknek, illetve a Siófoki Járásbíróságnak azt az álláspontját, miszerint a perújítás iránti kérelemben mindenekelőtt azt kell eldönteni, hogy a kérelem alkalmas-e az érdemi tárgyalásra. Az eljáró bíróságok számot adtak a kérelem elutasításának indokairól, vagyis arról, hogy a Pp. irányadó előírásainak megfelelően miért nem az indítványozó hibáján kívüli ok a fizetési meghagyás átvételének elmulasztása, az indítvány pedig csupán a rendes bíróságokra tartozó jogi érveléssel igyekszik megfordítani az eljárás eredményét. Ez azonban nem alkotmányjogi szempont, ezért nem vet fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét {vö. pl. 3147/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [21]–[23]}.
- [11] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek miatt az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1297/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3059/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.II.10.187/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panasz indítványt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, amelyben kezdeményezte a Kúria Mfv.II.10.187/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott kúriai döntés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvét, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében elismert jogorvoslathoz való jogát.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy az indítványozó elmaradt munkabérének megfizetése iránt indított pert munkáltatójával szemben a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt. Az első fokon eljáró bíróság a keresetnek helyt adott, majd a munkáltató fellebbezése folytán eljáró Szegedi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az indítványozó keresetét elutasította. Az indítványozó beadványban kifogásolta az ítéletet, majd az elsőfokú bíróság tájékoztatása alapján terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélettel szemben, amelyet azonban a Kúria annak elkésztése okán hivatalból elutasított. Az indítványozó a Szegedi Törvényszék jogerős ítéletét 2015. december 21. napján vette kézhez, felülvizsgálati kérelmét 2016. február 23-án terjesztette elő az elsőfokú bíróság előtt. A Kúria támadott végzésével azért utasította el a felülvizsgálati kérelmet, mert a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 272. § (1) bekezdésében a felülvizsgálat benyújtására nyitva álló hatvannapos határidő az indítványozó esetében 2017. február 19. napján eltelt.
- [3] 3. Az indítványozó – jogi képviselő segítségével előkészített – alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panasz értelmében a Kúriához benyújtott felülvizsgálati kérelmét a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság megfelelő tájékoztatásának elmaradására és a Szegedi Törvényszék ítéletének hiányos jogorvoslati tájékoztatására visszavezethető okokból nyújtotta be késedelmesen. E tények pedig az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvébe ütközően alaptörvény-ellenes helyzetet eredményeztek a számára. Indokolása értelmében a jogállamiság követelménye akkor érvényesül, ha bíróság tájékoztatási kötelezettségének úgy tesz eleget, hogy a peres félnek módja van annak teljesítésére.
- [4] 4. Utalt továbbá arra is, hogy a Kúria támadott végzése az Alaptörvényben elismert jogorvoslathoz való jogát, konkrétan a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglaltakat sértette, mivel a Kúria felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélküli elutasító végzése akadályát jelentette annak, hogy az indítványozó éljen jogorvoslati jogával.
- [5] 4. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 27. §-ában, valamint az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt feltételekre is – az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek. A tanács megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó – a támadott kúriai végzés meghozatalát megelőző eljárás felpereseként – érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [6] 4.1. Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében „[a]z Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti [...]”

- [7] Az Alaptörvény – indítványozó által megjelölt – B) cikk (1) bekezdése értelmében „Magyarország független, demokratikus jogállam.” A hivatkozott alaptörvényi rendelkezésben a jogállamiság elve fogalmazódik meg, amely nem minősül Alaptörvényben elismert jognak. Az Alkotmánybíróság jelenlegi gyakorlatában csupán a jogállamiság részeként értelmezett visszamenőleges hatály tilalma avagy a jogszabályok hatálybalépésével kapcsolatos kellő felkészülési idő hiánya szolgálhat alkotmányjogi panasz alapjául {legutóbb: 35/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [14]}. Mivel a jelen esetben az alkotmányjogi panasz ilyen irányú indokolást nem tartalmaz, ezért a B) cikk (1) bekezdésének sérelme a jelen alkotmánybíróági eljárásban nem volt érdemben vizsgálható.
- [8] 4.2. Az Abtv. 29. §-a alapján „[a]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” A rendelkezésben megjelölt két feltétel alternatív jellegű, azaz bármelyik fennállta lehetőséget ad a panasz befogadására és annak érdemi elbírálására.
- [9] Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság fenntartotta és megerősítette azt a korábbi gyakorlatát, amely szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében elismert alapjog tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági döntésekre terjed ki. Tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét foglalja magában. Következetes gyakorlatot folytat a testület a jogorvoslathoz való jog és a Kúria előtt benyújtható felülvizsgálati kérelem kapcsolata tekintetében is. Álláspontja értelmében a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely nem hozható összefüggésbe az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével. Mindezt a 3120/2012. (VII. 26.) AB határozatában (Indokolás [22]–[23]), hivatkozva korábbi döntésére (663/D/2000. AB határozat, ABH 2003, 1223, 1230.), valamint az Alkotmány 57. § (5) bekezdése és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szövegszerű azonosságának megállapítása mellett, az alábbiak szerint fogalmazta meg: „[m]ivel a felülvizsgálat az alkotmányosan megkövetelt rendes jogorvoslaton túlmenő rendelkezés, a törvényhozónak – egyéb alkotmányi rendelkezésekkel összhangban – teljes szabadságában áll ennek tartalmát és korlátait megállapítani. Több ízben is megerősítette az Alkotmánybíróság azt az elvi megállapítását, hogy a jogorvoslathoz való jog – mint alapvető jog – csak a rendes jogorvoslatra vonatkozik, a rendkívüli jogorvoslat a rendes jogorvoslaton túlmutató többlet lehetőség, amelynek léte nem hozható összefüggésbe az Alkotmány 57. § (5) bekezdésével.”
- [10] Ahogy azt legutóbb a 3364/2017. (XII. 22.) AB határozat – a vonatkozó gyakorlat összefoglaló ismertetése mellett – megállapította, „[a] rendkívüli jogorvoslatra (felülvizsgálatra) senkinek [...] sincs az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből levezethető alapjoga. A jogorvoslathoz való alapjog az Alkotmánybíróság irányadó [...] gyakorlata értelmében nem terjed ki a felülvizsgálati kérelem mint rendkívüli jogorvoslat előterjesztésére” {3364/2017. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [22]}.
- [11] A tanács a töretlen gyakorlattól a jelen esetben sem látott okot az eltérésre. Ezért megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben a jelen esetben sincs olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, sem olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, amely szükségessé tenné avagy indokolná a panasz érdemi vizsgálatát.
- [12] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybíróági ügyszám: IV/1395/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3060/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.Kpk.45.519/2017/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Zimányi Zsolt ügyvéd, 1122 Budapest, Városmajor utca 41/B.) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.Kpk.45.519/2017/6. számú végzése alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint az egyiptomi állampolgárságú indítványozó vízumkérelmezőként korábbi vízumkérelmének elutasítását követően látogató célú egységes vízum kiállítása iránti kérelmet nyújtott be Magyarország Kairói Nagykövetségén 2017. január 4-én. Az indítványozó beutazásának céljával elsődlegesen a magyar állampolgárságú felesége meglátogatását, másodlagosan a korábbi házasságából származó és Magyarországon élő kiskorú gyermeke meglátogatását jelölte meg, a kérelemhez kapcsolódó meghívólevelet pedig a jelenlegi felesége állította ki. Az első fokon eljáró konzuli tisztviselő a kérelmező meghallgatását követően a vízumkérelmet a 810/2009/EK rendelet (a továbbiakban: Közösségi Vízumkódex) 32. cikk (1) bekezdés *a*) pont *ii*) pontja, valamint a 32. cikk (1) bekezdés *b*) pontja alapján elutasította, arra hivatkozással, hogy a kérelmező nem igazolta tervezett tartózkodása célját és feltételeit, valamint nem lehetett bizonyossággal megállapítani, hogy a vízum lejárta előtt el szándékozik hagyni a tagállamok területét.
- [3] Az elsőfokú határozattal szemben az indítványozó fellebbezést terjesztett elő, melyet a Külgazdasági és Külügyminisztérium Konzuli és Állampolgársági Főosztálya 2017. február 22-én kelt, KKM/141-24/2017/Adm. számú határozatával elutasított, és a vízum kiadását megtagadta. A vízumkérelem elutasításának indokaként a minisztérium arra hivatkozott, hogy valós érzelmi alapok nélküli érdekházasság gyanúja állapítható meg, különösen a megismerkedés módjára és körülményeire, a már az első találkozás alkalmával megvalósult házasságkötésre, a közös nyelv, a napi kommunikációhoz szükséges nyelvtudás hiányára, a tartós együttélés hiányára, a nagy korkülönbségre, az interneten ápolts kapcsolatra, a korábbi elutasított schengeni vízumkérelemre és az ellentmondásos nyilatkozatokra tekintettel. A határozat rögzítette, hogy a kérelmező beutazásának valódi célja feltehetően nem a jelenlegi feleségével való együttélés, hanem az előző, ugyancsak magyar származású feleségének és közös gyermeküknek a felkutatása. Mindezekre tekintettel a kérelem nem a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekre irányadó jogszabályok alapján, hanem a beutazásra és tartózkodásra vonatkozó általános szabályok alapján került elbírálásra, és elutasításra.
- [4] 1.2. Az indítványozó a határozattal szemben kereseti kérelmet terjesztett elő, melyben a minisztérium határozatának hatályon kívül helyezését és az első fokon, valamint másodfokon eljáró hatóságok új eljárásra történő utasítását, vagy a vitatott határozatok megváltoztatását kérte. Az indítványozó (eljárásjogi szabálytalanságok mellett) elsősorban arra hivatkozott, hogy a minisztérium nem bizonyította egyetlen, a határozatban megfogalmazott állítását sem. Az ügyben eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság megítélése szerint a vízum megtagadásának alapjául szolgáló tényállást a kérelmezett minisztérium a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően feltárta, és a feltárt tényállásból okszerű következtetést vont le, továbbá megállapította, hogy az indítványozó anélkül hivatkozott a kérelmezett minisztérium jogszerűtlen eljárására, hogy állításait

bizonyítékokkal alátámasztotta volna. Mindezekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy a kérelmezett jog-szerű döntést hozott.

- [5] 1.3. A végzéssel szemben a vízumkérelmező terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapítva, kérve a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Érvelése szerint a végzés sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében, XV. cikk (1) és (2) bekezdésében, XVI. cikkében, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt jogait.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magán- és családi élethez való joga azért sérült, mert a teljes körű családi együttéléshez hozzátartozik a házastársa születési családjával való elmélyült kapcsolat kiépítése, a velük való állandó kapcsolattartás, a róluk való gondoskodás, egymás gazdasági és érzelmi segítése, mely a beutazás megtagadásával lehetetlenné vált. Az indítványozó a XV. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét abban jelölte meg, hogy eltérő jogi szabályozás és eljárás vonatkozik azon vízumkérelmet benyújtó külföldi állampolgárokra, akik a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkeznek, illetőleg azokra, akik ezzel a joggal nem rendelkeznek, miközben a két típusú eljárás érintettjei egymással összehasonlítható csoportot képeznek, valóságos helyzetük azonos, ugyanis beutazásuk mindkét esetben kapcsolódhat családegyesítéshez. Az indítványozóra pedig a konkrét esetben a hatóság döntése alapján a számára kedvezőtlenebb eljárási szabályokat alkalmazták. Az Alaptörvény XVI. cikke az indítványozó álláspontja szerint azért sérült, mert azáltal, hogy a vízumhatóságok a gyermek meglátogatását annak anyja által kiállított meghívólevélhez kötötték, az indítványozó számára teljesíthetetlen feltételt eredményezett, megfosztva őt ezáltal a gyermekével való kapcsolattartástól. Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére azért hivatkozott, mert az eljárás során az eljáró hatóságok elmulasztották a kérelem kivizsgálását, kivizsgálás nélkül rögzítettek valótlan állításokat, a döntéshozataluk megalapozatlan következtetéseken alapult és még a lehetséges bizonyítást sem merítette ki, továbbá a jogértelmezésük is téves volt. A XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét az indítványozó abban látta, hogy az eljáró hatóságok és bíróságok nem a tényeket, hanem az előítéleteket és a feltételezéseket vették figyelembe, ami ellen érdemi jogorvoslatnak nem volt helye.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzését 2017. május 30. napján vette át, az alkotmányjogi panaszát pedig 2017. július 20. napján, határidőben nyújtotta be. A jogi képviselővel eljáró indítványozó a jogi képviselő meghatalmazását csatolta. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti, a határozott kérelemre vonatkozó formai követelményeknek is.
- [9] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint e befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [10] 2.3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megjegyzi, hogy sem az Alaptörvény, sem a nemzetközi emberi jogi egyezmények nem biztosítják a vízumhoz való alanyi jogot, sőt a hatályos nemzeti, európai uniós jogi és nemzetközi jogi előírások alapján az államok kifejezetten kötelesek érdemben megvizsgálni a benyújtott vízumkérelmeket, egyebek között annak érdekében, hogy megakadályozzák a vízummal történő visszaéléseket {3273/2017. (X. 19.) AB végzés, Indokolás [15]}. Mindez azt is jelenti, hogy a vízumkérelem indokolt elutasítása, bár szükségképpen összefüggésbe hozható az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magán- és családi élethez való joggal, illetőleg (amennyiben a vízumkérelmezőnek van kiskorú gyermeke) a XVI. cikkel, azonban a vízumkérelem eljárási szabályok betartásával történő, kellő indokolást tartalmazó elbírálása önmagában még elutasító döntés esetén sem veti fel sem az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének, sem pedig XVI. cikkének sérelmét. Márpedig az indítványozó alkotmányjogi panaszában a VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét a beuta-

zás megtagadásában, a XVI. cikk sérelmét pedig abban az általa teljesíthetetlennek talált feltételben jelölte meg, miszerint a beutazás előfeltételeként az indítványozónak meghívólevelet kellett szereznie, ekként az indítványozó a vízumkérelem szabályszerű elutasításán túlmutató, alkotmányjogilag értékelhető érvet alkotmányjogi panaszában nem jelölt meg.

- [11] Az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá. A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 1. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az ebben a törvényben foglaltak szerint kell biztosítani a szabad mozgás és tartózkodás jogát a magyar állampolgár magyar állampolgársággal nem rendelkező, a magyar állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagjának. A 2007. évi I. törvény többek között az Európai Parlament és a Tanács az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelvének való megfelelést szolgálja, és az az uniós polgársághoz kapcsolódó, az általános beutazási és tartózkodási szabályokhoz képest kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaz az arra jogosultak számára. Annak megítélése, hogy egy magyar állampolgár magyar állampolgársággal nem rendelkező családtagja jogosult-e a 2007. évi I. törvényen, és végső soron az uniós jogon alapuló kedvezményes bánásmódra az Európai Unió tagállamainak területére történő beutazás során, a tagállamok hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben azt is megjegyzi, hogy a 2004/38/EK irányelv 35. cikke maga hatalmazza fel a tagállamokat arra, hogy azok elfogadják „a szükséges intézkedéseket, hogy megtagadják, megszüntessék vagy visszavonják az ezen irányelv által juttatott bármely jogot, joggal való visszaélés vagy csalás, mint például érdekházasság esetében.” A 2007. évi I. törvény 4. § (1a) bekezdése pedig az irányelv rendelkezéseivel összhangban akként rendelkezik, hogy amennyiben a kilencven napot meg nem haladó, tervezett tartózkodásra jogosító vízumot kérelmező személy a családi kapcsolatot a beutazás engedélyezése érdekében létesítette, az e törvényben, illetve e törvény végrehajtási rendeletében meghatározott kedvezmények a kérelmezőre nem alkalmazhatóak. Annak egyedi megítélése, hogy az egyes vízumkérelmezők teljesítik-e a 2007. évi I. törvény által támasztott feltételeket, az egyedi ügyekben eljáró hatóságok feladata, és ekként az nem alkotmányossági, hanem törvényességi-jogalkalmazási kérdés, melyből következően ennek vizsgálata az Abtv. 29. §-ának megfelelően nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [12] Az Alkotmánybíróság azt is megjegyzi továbbá, hogy az Európai Unió jogán alapuló beutazási és tartózkodási kedvezményekkel rendelkező, és ilyen kedvezményekkel nem rendelkező személyek fogalmilag nincsenek egymással összehasonlítható helyzetben, ekként a kedvezményes bánásmódra jogosult, illetőleg arra nem jogosult személyekre alkalmazandó eljárási szabályok különbözősége sem vetheti fel az Alaptörvény XV. cikk (1), illetőleg (2) bekezdésének sérelmét.
- [13] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság emlékeztet azon következetes gyakorlatára, miszerint „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság „jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben megállapította, hogy az indítvány a támadott végzésben foglalt bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásol, melyek törvényességi és nem alkotmányossági kérdésnek tekinthetőek. Ennek vizsgálata azonban az Abtv. 29. §-a alapján ugyancsak nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [14] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy „[a] jogorvoslatához való jog lényegi tartalma azt követeli meg a jogalkotótól, hogy a hatóságok vagy bíróságok érdemi, ügydöntő határozatait tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni, és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni {35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]}. Tekintettel arra, hogy a vízumkérelmek elbírálása során a jogalkotó kétséget kizáróan biztosította az érdemi jogorvoslat lehetőségét, mely lehetőséggel az indítványozó

az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban élt is, ekként e vonatkozásban az alkotmányjogi panasszal támadott eljárásban az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelme az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem merült fel.

- [15] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek, a kifogásolt bírói döntés ugyanis sem alaptörvény-ellenességi kételyt nem vet fel, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető [3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]]. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1688/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3061/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.38.170/2016/17. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó, jogi képviselője (Oppenheim Ügyvédi Iroda, 1053 Budapest, Károlyi utca 12., képviseli: dr. Kiss M. Tibor ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.38.170/2016/17. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság 1979. június 5. napján 20.363-3/1979. számon csapadékvíz elvezetési munkálatokra vízjogi üzemeltetési engedélyt adott a H. jogi személy (a továbbiakban: engedélyes) mint engedélyes részére. Az alapügy alperesi beavatkozója 2004. október 26. napján kizárólagos tulajdonjogot szerzett a vízjogi üzemeltetési engedéllyel érintett ingatlanokon, és 2015. november 27. napján kezdeményezte a vízjogi üzemeltetési engedély névátírását. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, mint elsőfokú hatóság 2016. április 11. napján kelt 35500/11732-16/2015. számú határozatával a vízjogi üzemeltetési engedélyt módosította, és az engedélyes nevét az alperesi beavatkozóra átírta. A Katasztrófavédelmi Igazgatóság határozatának indokolásában rögzítette, hogy a kérelmező mind az ingatlanok feletti tulajdonjogát, mind pedig az üzemeltetési jogcímét megfelelően igazolta. Az indítványozó fellebbezése nyomán a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága 2016. június 2. napján kelt 35000/5244-1/2016. számú határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta. A Katasztrófavédelmi Főigazgatóság határozatában utalt arra, hogy a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) csak arra vonatkozóan tartalmaz előírást, hogy az engedélyes kérelmére mely esetekben módosítható a vízjogi engedély, és nem pedig arra vonatkozóan, hogy a vízjogi engedély kizárólag az engedélyes kérelmére lenne módosítható. A határozat rögzítette, hogy az alperesi beavatkozó Ptk. 5:30. § (1) bekezdése szerinti tulajdonosi rendelkezési joga sérült volna a kérelem elutasításával.
- [3] 1.2. A határozattal szemben az indítványozó terjesztett elő keresetlevelet, melyben elsődlegesen a határozat elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az eljáró hatóság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Az indítványozó álláspontja szerint az engedély módosítását kizárólag az eredeti engedélyes kezdeményezhette volna, az engedély átírása pedig az indítványozó jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogait sértette, figyelemmel arra, hogy az eljáró hatóság az indítványozó kifejezett tiltakozása ellenére határozott az engedélyes személyének módosításáról. Az indítványozó arra is utalt, hogy az eljáró hatóság elmulasztotta az indokolási kötelezettségét. Az elsőfokon eljáró Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.531/2016/8. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság álláspontja szerint a Korm. rendelet vonatkozó rendelkezéseit az Alaptörvény 28. cikkére tekintettel akként kell értelmezni, hogy a körülmények változása esetén nem csak az engedélyes kérheti az engedély módosítását, hanem az új tulajdonos és az engedélyes is. A bíróság álláspontja szerint az eljáró hatóság az indokolási kötelezettségének kellő mértékben eleget tett.
- [4] 1.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Az indítványozó egyrészt az első- és másodfokú hatóságok eljárási szabálytalansá-

gaira, másrészt pedig a téves jogszabályértelmezésre hivatkozott. A Kúria Kfv.II.38.170/2016/17. számú ítéletével a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria az indítványozó eljárási szabálysértésekre történő hivatkozását nem tartotta megalapozottnak, az eljáró hatóságok, illetőleg bíróság jogszabályértelmezését pedig helyesnek ítélte meg.

- [5] 1.4. Az ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapítva, kérve a Kúria Kfv.II.38.170/2016/17. számú ítélete alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó ezen túlmenően arra is utalt, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező határozatok semmisnek tekinthetők a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján, ugyanis az eljáró hatóságok hatáskör hiányában jártak el az ügyben.
- [6] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvének állított sérelmével kapcsolatosan kifejtette, hogy abból az egységes, kiszámítható és következetes jogértelmezés és jogalkalmazás fakad, márpedig a Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletében azonos tényállás és jogszabályi rendelkezések mellett teljesen eltért a Legfelsőbb Bíróság által korábban más ügyben hozott, Kfv.II.37.012/2009/7. számú ítéletében foglaltaktól. Az indítványozó azt is megjegyezte, hogy a Legfelsőbb Bíróság 2009. évi döntését meghozó háromtagú bírói tanács két tagja részt vett az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai ítélet meghozatalában is.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét abban jelölte meg, hogy a Kúria nyíltan és érdemi, a jogvita lényegi elemeire kiterjedő indokolás nélkül, teljes egészében szembehelyezkedett a saját korábbi jogértelmezésével.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó perbeli jogi képviselője a Kúria mint felülvizsgálati bíróság ítéletét 2017. július 10. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2017. szeptember 8. napján adták postára. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.
- [10] Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezetett jogbiztonság követelményébe ütközőnek tartja a Kúria döntésében megjelenő, a Legfelsőbb Bíróság korábbi döntéséhez képest eltérő jogi érvelést. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetőleg a visszaható hatály tilalma miatt {3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [25]}. A jogállamiság és az annak részét képező jogbiztonság további tartalmi elemeit az Alkotmánybíróság nem tekinti az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának {lásd például: 3047/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [39]}. Tekintettel arra, hogy az indítvány sem a kellő felkészülési idő hiányára, sem pedig a visszaható hatály tilalmának sérelmére nem hivatkozik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben, ezért az indítvány e vonatkozásban nem teljesíti az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményt.
- [11] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. Tekintettel arra, hogy a XXVIII. cikk (1) bekezdése Alaptörvényben biztosított jognak minősül, az Alkotmánybíróságnak ezen indítványi elem vonatkozásában kellett értékelnie az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos feltételek teljesülését.

- [12] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a jogalkalmazás egységének biztosítása az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében kifejezetten a Kúria – és nem pedig az Alkotmánybíróság – hatásköre, melyet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 25–44. §-ai konkretizálnak {3119/2017. AB határozat, Indokolás [26]}. Alkotmányjogi panasz alapján önmagában az ítéletek ellentmondása miatt, alapjog sérelme hiányában az Alkotmánybíróság nem vizsgálja felül az ítéleteket akkor sem, ha azokat a Kúria hozta {3195/2016. (X. 11.) AB határozat; Indokolás [23]; 3269/2016. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [17]}. Azt pedig az indítványozó sem állította, hogy a Kúria jogértelmezése alaptörvény-ellenes lett volna.
- [13] Az alkotmányjogi panaszban nevesített indokolási kötelezettség megsértését az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában már alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelte {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [21]}. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz befogadásának az indokolási kötelezettség vonatkozásában csak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye esetén lehet helye az Abtv. 29. §-ának megfelelően. Az indokolási kötelezettséggel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kételye nem merül fel, mivel a Kúria ítéletéből megállapítható, hogy a Kúria érdemben megvizsgálta az indítványozó azon érvét, miszerint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntése ellentétes a Legfelsőbb Bíróság korábbi, Kfv.II.37.012/2009/7. számú ítéletével, és ennek értékeléséről számot adott az ítéletében. Márpedig önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [14] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [15] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1809/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3062/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.348/2017/6/II. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Süveges Péter) jogi képviselője (dr. Szikinger István ügyvéd, Bólyai János és Társai Ügyvédi Iroda, 1027 Budapest, Margit körút 50–52., I. emelet 12.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.348/2017/6/II. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírósági ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [3] 2. Az indítványozó személyhez fűződő joga megsértésének megállapítása iránt indított pert a Fővárosi Törvényszék ellen. Az indítványozó ellen a Fővárosi Törvényszéken 36.B.994/2015. ügyszámon emberölés és más bűncselekmények miatt büntetőeljárás van folyamatban, melynek során az indítványozó az eljáró bíróval szemben kizárás iránti kérelmet terjesztett elő, melyben részletezte, hogy az eljáró bíró mely eljárási szabálysértései utalnak az elfogultságára. A Fővárosi Törvényszék 20.Bpk.1090/2016/2. számú végzésével az eljáró bíró kizárását megtagadta, egyúttal tájékoztatta az eljárás alanyait, hogy a végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, a kizárás megtagadása az ügydöntő határozat elleni fellebbezésben sérelmezhető.
- [4] Az indítványozó mint felperes, keresetében annak megállapítását kérte, hogy a Fővárosi Törvényszék a 20.Bpk.1090/2016. számú eljárása során megsértette az indítványozó tisztességes eljáráshoz fűződő személyiségi jogát; kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől; továbbá kérte, hogy az alperes elégtétel adjon és végül, sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [5] A Budapest Környéki Törvényszék 11.P.21.656/2016/7. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogot sem a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.), sem a Polgári Törvénykönyvről szóló – már hatályon kívül helyezett – 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) nem nevesítette a személyhez fűződő jogok között, ugyanakkor nem vitásan az Alaptörvény e jogot nevesíti XXIV. cikk (1) bekezdésében, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésében.
- [6] A bíróság megállapította, hogy a kizárás iránti kérelmet az alperes kellően részletesen indokolt határozatával, az irányadó eljárási szabályok betartása mellett bírálta el. Rögzítette azt is, hogy a kizárás iránti kérelem elbírálásának eljárása az eljáró bíró nyilatkozatának beszerzéséből és a kérelem elbírálásából áll, további eljárási cselekmény, bizonyítás nincsen. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta azt is, hogy az indítványozónak az alapügygel kapcsolatos kifogásai az adott eljárásban – minthogy a konkrét eljárás attól elkülönülő, önálló nemperes eljárás – közömbösek; kizárólag az alapügyben és a jogorvoslati eljárásokban eljáró büntető bíróság hatáskörébe tartozó kérdés, hogy az eljárás során biztosított volt-e a tényállás kellő felderítése, a mentő körülmények feltárása, az eljárásban résztvevő személyek jogainak a büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek és elveinek megfelelő gyakorolhatósága.
- [7] A Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.348/2017/6/II. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Ítélete indokolásában hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló tények alapján helyes döntést hozott, a tényállást a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta. Megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog fontos alkotmányos alapjog, azonban a gyakorlásához fűződő jog nem jelenti egyben a Ptk. által védett személyiségi jogot is. A polgári jogi védelem előfeltétele a másodfokú bíróság szerint az, hogy a „védendő érték kifejezetten a szubjektumhoz” kapcsolódjon. Kimondta, hogy a büntetőeljárás során az eljárási jogok gyakorlása nem tekinthető személyiségi jognak, mert a védendő érték az állam és az egyén viszonylatában meghatá-

rozható jogok érvényesülését jelenti, ennek következtében az indítványozó sérelmei orvoslására a polgári törvénykönyv eszközrendszer nem alkalmazható. Végül a bíróság megállapította, hogy az adott eljárásban nem kellett állást foglalni arról, hogy az alperes a kizárási kérelmet a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően bírálta-e el, mert a „büntetőeljárás esetleges hiányosságainak reparációjára” a büntetőeljárás keretei között van lehetőség, a személyiségi jogi per külön jogorvoslati fórumot nem teremt.

- [8] 3. Az indítványozó a másodfokú ítélet alkotmányossági vizsgálatát kéri – az Alkotmánybíróság főtítkárának hiánypótlási felhívását követően kiegészített – alkotmányjogi panaszában, mert sérülni véli az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [9] Álláspontja szerint azért sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, mert a bíróság a tisztességes eljárás követelményét nem ismerte el személyiségi jognak, így az indítványozó a sérelméből fakadó igényét nem tudta érvényesíteni. Szerinte annak kimondásával, hogy a tisztességes eljárás követelménye nem személyiségi jog, a bíróság az indítványozót megfosztotta a hatékony bírói jogvédelemtől.
- [10] Véleménye szerint annak ellenére, hogy a Ptk. a személyiségi jogok között a tisztességes eljárást nem nevesíti, a Ptk. 2:42. § (2) bekezdéséből következően mégis beletartozik, mint az emberi méltóságból fakadó személyiségi jog. Érvei alátámasztására az Alkotmánybíróság 8/1990. (IV. 23.) AB határozatára, illetőleg további alkotmánybírósági határozatokra is hivatkozik.
- [11] 4. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [12] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] Az Alkotmánybíróság vizsgálat elvégzése során megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [14] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak.
- [15] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörére vonatkozó hivatkozást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az indítványozó megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését, vagyis az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; megjelölte a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.348/2017/6/II. számú ítéletét, mint amelyet alaptörvény-ellenesnek tart [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a bírósági döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [16] Ugyanakkor az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében az alkotmányjogi panaszban meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint az e) pontnak megfelelően az alkotmányjogi panasznak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [17] Az indítványozó csupán állítja, de kellő indoklással nem támasztja alá a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét; az indítvány nem jelöli meg e jog sérelmének lényegét, illetőleg nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítványozó a hiánypótlásra való felhívásra adott válaszában sem adott elő releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást arra vonatkozóan, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését a bírói döntés miért és mennyiben sérti.

[18] Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglaltaknak nem felel meg, így azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1792/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3063/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.242/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] A dr. Magyar Anikó egyéni ügyvéd (7100 Szekszárd, Arany János utca 18., földszint 4.) által képviselt szakszervezet (a továbbiakban: I. rendű indítványozó) és egy magánszemély (a továbbiakban: II. rendű indítványozó) alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. Az indítványozók a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.242/2016/6. számú ítélete, valamint a Szegedi Ítéltábla Pf.I.21.143/2015/3. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 8.P.20.480/2014/58. számú ítélete ellen terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt 2017. május 8-án, a Kecskeméti Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróságra 2017. május 19-én érkezett be. Az indítványozók az alkotmányjogi panaszt 2017. június 27-én kiegészítették. A panaszbeadvány a támadott bírói döntéseket az Alaptörvény I. cikkével, II. cikkével, V. cikkével, VI. cikk (1)–(2) bekezdésével, IX. cikk (4) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdés első mondatával és XXIV. cikk (1) bekezdésével tartották ellentétesnek.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panaszról és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az I. rendű indítványozónak megalakulása óta főtitkára volt a II. rendű indítványozó. Az I. rendű indítványozó székhelye a II. rendű indítványozó tulajdonában álló ingatlan. Az I. rendű indítványozó egyik munkavállalója – aki 2009. március 1. és 2010. október 1. között állt munkaviszonyban az I. rendű indítványozóval, majd munkaviszonya a munkáltató rendkívüli felmondásával megszűnt – (a továbbiakban: alperes) 2011. május 24-én feljelentést tett a Tolna Megyei Rendőr-főkapitányságon, amelyhez az I. rendű indítványozó működéséről szóló leírást, CD-ket, elszámoló lapokat, a vezetőségi ülésen született határozatokat, pénzügyi kimutatásokat és egyéb dokumentumokat mellékelte. A feljelentésről készült jegyzőkönyv szerint a feljelentés alkalmával az alperesen kívül csak egy rendőr őrnagy és a jegyzőkönyvvezető volt jelen, bár a feljelentést rögzítő hangfelvétel igazságügyi hangszakértői vizsgálata nem zárta ki, hogy a helyiségben más, a jegyzőkönyvben fel nem tüntetett személy is megfordulhatott. A Kaposvári Nyomozó Ügyészség többször tanúként hallgatta meg az alperest, majd a nyomozás eredményeként 2012. május 5-én jelentős értékre üzletszerűen, bűnszövetségben és folytatólagosan elkövetett sikkasztás bűntette és más bűncselekmények elkövetése miatt vádiratot nyújtott be a II. rendű indítványozó és társai ellen. Ezt követően a II. rendű indítványozó több feljelentést illetve magánindítványt is előterjesztett az alperessel szemben, magántitok jogosulatlan megismerése, személyes adattal visszaélés, levéltitok megsértése, rágalmozás és becsületsértés miatt.
- [4] 2.1. Az indítványozók személyiségi jogaik megsértése miatt pert indítottak az alperes ellen, keresetüket azonban a Kecskeméti Törvényszék 8.P.20.480/2014/58. számú, 2015. október 1-jén kelt ítélete elutasította. A keresetben a II. rendű indítványozó azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette az ő jóhírnevét, emberi méltóságát és becsületét egyes, a 2011. május 24-én, a Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztályán tett feljelentésében, valamint a 2011. június 3-i tanúkihallgatása során rögzített, és a keresetben részletesen idézett kijelentéseivel. Emellett annak a megállapítását is kérte a II. rendű indítványozó, hogy az alperes megsértette a személyes adatok védelméhez, és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 81. § (1) bekezdésében biztosított magántitok védelméhez való jogát. Az I. rendű indítványozó a keresetben a jóhírnévhez való joga, személyes adatok

védelméhez való joga, valamint a régi Ptk. 81. §-ában biztosított üzleti titok, magántitok védelméhez való jogai sérelmére hivatkozott. A felperesek a jogsértés abbahagyására kötelezés, további jogsértéstől való eltiltás, bocsánatkérésre kötelezés mellett azt is kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest vagyoni és nemvagyoni káruk megtérítésére, és az alperes által megszerzett iratok és egyéb dolgok megsemmisítésére.

- [5] A Kecskeméti Törvényszék az indítványozók keresetét megalapozatlannak találta. Kifejtette, hogy az indítványozóknak kellett volna bizonyítaniuk, hogy a feljelentésben és a tanúmeghallgatás során tett kijelentések megsértették a társadalmi elismertségüket, ugyanakkor a joggyakorlat egységes abban, hogy a hivatalos eljárás során az eljáró hatóságnak benyújtott, nyilvánosságra nem került beadvány tartalma nem alapozhatja meg a jóhírnév sérelmét. A Kúria a régi Ptk. 75. §-a kapcsán több eseti döntésben is kimondta, hogy önmagában a bűncselekménnyel gyanúsítás, emiatt feljelentés megtétele személyiségi jogi igényt nem alapoz meg még abban az esetben sem, ha az eljárás nem vezet a bűnösség megállapításához (BDT2013. 2968., BDT2013. 3009.) A feljelentő joggal való visszaélést akkor valósít meg, ha tudatosan tesz valótlan tartalmú bejelentést, feljelentést, vagy az érintett személyét indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó kijelentéseket tesz. A Kecskeméti Törvényszék értékelése szerint a kereset tárgyává tett alperesi kijelentések nem tekinthetők ilyennek. Az indokolás szerint: „A hatósági eljárásban kérdésre nyilatkozott az alperes, az általa sérelmesnek ítélt helyzet megoldása érdekében fordult a rendőrhatalomhoz. Alapvető társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy a bűncselekmények, szabálysértések, visszaélések nyilvánosságra kerüljenek és ezáltal alkalmazható legyen az elkövetővel szembeni megfelelő szankció. Az alperes feljelentésében, tanúvallomásaiban foglaltak nem tekinthetők kifejezőmódjában sértőnek, bántónak, lealacsonyítóknak, e többletelemek nélkül pedig nem lehetnek személyiségi jogot sértőek.” Ezen kívül a bíróság azt sem látta bizonyítottnak, hogy a nyomozati eljáráson kívül is nyilvánosságot kaptak volna az alperes által tett kijelentések. Nem sikerült bizonyítani továbbá, hogy az alperes az I. rendű indítványozó irattárából – amelyhez minden dolgozó hozzáférhetett – jogosulatlanul dokumentumokat szerzett volna meg, illetve az I. rendű indítványozó szerveréről adatokat törölt, más adatokat pedig manipulált volna. Az indítványozók a bíróság megítélése szerint azt sem bizonyították, hogy magántitkukkal (telefonszámok, számítógépes belépési kódok, foglalkoztatási adatokat tartalmazó kimutatások, határozatok, jegyzőkönyvek, banki adatok és egyéb dokumentumok) az alperes visszaélt volna, vagy azokat nyilvánosságra hozta volna. Mindössze az bizonyított, hogy az alperes a feljelentéssel összefüggésben a nyomozóhatóság tudomására hozta a fent említett, mellékletként csatolt iratokat, ez pedig nem minősíthető jogosulatlan vagy visszaélésszerű eljárásnak.
- [6] Mivel az indítványozók a személyiségi jogsértés megállapítására és jogkövetkezményei levonására irányuló keresetük jogalapját nem tudták bizonyítani, ezért a bíróság a kereset valamennyi elemét elutasította.
- [7] 2.2. Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozók fellebbezést nyújtottak be, azonban a másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2016. április 8-án kelt, Pf.I.21.143/2015/3. számú ítéletében a fellebbezést alaptalannak találta, az elsőfokú ítéletet pedig csak részben (egy számítási hiba miatt), a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összege tekintetében változtatta meg.
- [8] Az ítéltábla az indokolás elején rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokolásával egyetért. Rámutatott, hogy az I. és a II. rendű indítványozó is közszereplő, ezért a velük szembeni, a közszereplői minőségükhöz kapcsolódó tevékenységüket érintő véleménynyilvánítás határai tágabbak. Az ítéltábla emlékeztetett, hogy a személyiséget érintő közléseket a PK. 12. sz. állásfoglalás alapján kell vizsgálni, a konkrét esetet illetően azonban kimondta, hogy: „A perbeli feljelentésben, illetőleg tanúmeghallgatások alkalmával előadott, a kereset tárgyává tett közlések [a II. rendű indítványozó] tevékenységére vonatkoztak, azonban nem alkalmasak személyiségi jogának sérelmére, mivel a közéleti szereplők túréshatárát és a szabad véleménynyilvánítási jog gyakorlásának elfogadható mértékét nem lépték túl. Ez utóbbi igaz [az I. rendű indítványozóra] is.” Az ítéltábla azt is figyelembe vette, hogy az alperesi kijelentéseket büntetőeljárás kezdeményezésére irányuló feljelentésben, illetve tanúvallomásban rögzítették. Ennek kapcsán – felhívva a feljelentéskor hatályos, az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 141. § (3) bekezdését és 143. § (2) bekezdését – kiemelte, hogy a bejelentő immunitást élvez, a rosszhiszeműséget kivéve nem érheti hátrány a közérdekű bejelentés megtétele miatt. Az ítéltábla kimondta továbbá, hogy: „Kétségtelen, hogy a keresetben felsorolt, az alperesi feljelentés tartalmát képező kijelentések [az indítványozók] társadalmi megítélését nyilvánosságra kerülésük esetén lényegesen befolyásolhatják, azt azonban az eljárás során nem tudták bizonyítani, hogy az alperes ezt rosszhiszeműen tette volna, szándékosan valótlan tartalmú tényállítóso-

kat tett. Az ítélet tábla véleménye szerint a feljelentésben szereplő állítások nem tekinthetők olyan mértékben sértőnek és túlzónak, hogy [az indítványozók] személyiségvédelmi igényét megalapozza, különös tekintettel [a II. rendű indítványozó] közszereplői státuszára. A véleménynyilvánítások pedig ebből a szempontból ugyan csak nem kapnak szerepet.” Az alperes tanúvallomásában tett kijelentéseit illetően pedig azt hangsúlyozta az ítélet tábla, hogy egy olyan jogértelmezés, amely önmagában azért állapítana meg személyiségi jogsértést, mert – bár hamis tanúzás bűncselekménye nem állapítható meg – a hatóság a vallomásban foglaltakat a bizonyítékok értékelésénél nem találta elégségesnek, hatósági és bírósági eljárásokat lehetetlenítene el. Ilyen körülmények között, a büntetőjogi igény érvényesítésének megengedett kereteit nem túllépve, a tények közlése a feljelentésre tekintettel célszerű és indokolt volt, az esetleges túlzó véleménynyilvánítások pedig nem haladták meg azt a mértéket, amit a közszereplőnek e minősége miatt tűrnie kell.

- [9] Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az indítványozók nem tudták bizonyítani, hogy a fent említett dokumentációt az alperes jogosulatlanul megszerezte volna, mert ahhoz az ott dolgozók közül bárki hozzáférhetett.
- [10] Az indokolás megemlíti, hogy nem állt összefüggésben a büntető igény érvényesítésével az alperes azon nyilatkozata, amely arra utalt, hogy a II. rendű indítványozót egy meghatározott politikai párthoz kötődik. Ez azonban a közéleti szereplő politikai kötődésére vonatkozó olyan vélemény, amelyet a II. rendű indítványozónak tűrnie kellett.
- [11] Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi részét helyben hagyta.
- [12] 2.3. Az indítványozók a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be, a Kúria azonban a 2017. január 18-án kelt, Pfv.IV.21.242/2016/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [13] A Kúria az indokolásban hangsúlyozta, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban kizárólag a fél által megjelölt jogszabálysértéseket vizsgálhatja, annak a kérelemben előadott indokai alapján. Az indokolás rámutatott, hogy az indítványozók hivatkoztak ugyan a személyhez fűződő jogaik, tisztességes eljáráshoz való joguk, a törvény előtti egyenlőség és a pártatlanság látszata követelménye megsértésére, a perköltség eltúlzott mértékére és közszereplői minőségük vitathatóságára, ezek kapcsán azonban nem jelölték meg az álláspontjuk szerint megsértett jogszabályi rendelkezéseket, ezért e körülmények vizsgálatára nem kerülhetett sor. A Kúria a felülvizsgálati kérelemben említett egyéb kifogásokat (bizonyítási indítványok elutasítása indokolás nélkül, tanúvallomás megtagadása, perköltség eltúlzott összege) sem találta alaposnak, ezért a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [14] 3. A Kúria ítéletével szemben – a Szegedi Ítélet tábla és a Kecskeméti Törvényszék ítéleteire is kiterjedően – az indítványozók alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, és kérték az alaptörvény-ellenesség megállapítását, valamint az ítélet megsemmisítését.
- [15] A II. rendű indítványozó tekintetében az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény megsértett rendelkezéseiként az I. cikket, a II. cikket, az V. cikket, a VI. cikk (1)–(2) bekezdéseit, a IX. cikk (4) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdés első mondatát, a XXIV. cikk (1) bekezdését és a 28. cikket említette. Az I. rendű indítványozó kapcsán az V. cikkre, a VI. cikk (1) bekezdésére, a XV. cikk (1) bekezdés első mondatára és a XXIV. cikk (1) bekezdésére hivatkozott.
- [16] Az indítvány bemutatva a pertörténetet, majd kiemelte, hogy a II. rendű indítványozó alapjogai amiatt sérültek, mert az ügyben eljáró bíróságok az alperes feljelentésében és tanúvallomásaiban tett kijelentései kapcsán – amelyek az alkotmányjogi panasz részletesen idéz – nem észlelték a jogellenességet, a sértő és gyalázkodó jelleget. Az alkotmányjogi panasz úgy foglalt állást, hogy ezek a kijelentések, a bírói döntésekben foglaltakkal szemben, nem tartoznak a feljelentői immunitás tárgykörébe. Ennek figyelmen kívül hagyásával a bíróságok a II. rendű indítványozó emberi méltóságához, hatékony jogorvoslathoz, törvény előtti egyenlőséghez, magánélethez, becsülethez és jóhírnévhez való jogait megsértették. A II. rendű indítványozó szerint a kifogásolt alperesi kijelentések túllépik a véleménynyilvánítás szabadságát, sértik az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdését. Hangsúlyozta, hogy a feljelentői immunitás nem korlátlan, a bíróságok pedig amiatt, hogy ezt nem vették figyelembe, az alperes irányába nyilvánvalóan részrehajlóak voltak, így megsértve a törvény előtti egyenlőség és a tisztességes eljárás követelményeit. Ez a bírói jogértelmezés az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabállyal is ellentétes.

- [17] Az I. rendű indítványozó arra hivatkozott, hogy az ügyben eljáró bíróságok nem adták meg számára a szükséges jogi elégtételt amiatt, hogy az alperes tőle meghatározatlan mennyiségű és minőségű adatokat lopott el. Ugyancsak hivatkozott a feljelentői immunitás korlátolt voltára, és a bíróságok részrehajlására.
- [18] Az indítványozók előadták, hogy az emberi méltósághoz való jog a szabad véleménynyilvánítás korlátja lehet, a véleménynyilvánítás szabadsága ugyanis nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények és gyalázkodó értékítéletek megfogalmazására. Az ügyben eljáró bíróságok ezért tévesen értelmezték a feljelentői immunitás fogalmát, és azt az alperes olyan kijelentéseire is kiterjesztették, amelyek a feljelentés tárgyához nem kapcsolódnak, de durva és gyalázkodó jellegűek. Az indítványozók véleménye szerint ugyancsak nem élvezhet feljelentői immunitást az I. rendű indítványozótól olyan adatok ellopása, melyek szintén nincsenek összefüggésben az alperes feljelentésében foglaltakkal.
- [19] Az alkotmányjogi panasz több helyen ismételt hangsúlyozza, hogy az alperes kifogásolt kijelentéseinek büntetőjogi relevanciái nincsenek, azok a feljelentés tárgyától függetlenek, nem hoznak a hatóságok tudomására új tényeket, ezért nem vonatkozik rájuk a feljelentői immunitás. Ennek alátámasztására hivatkozott a Szegedi Törvényszék egyik ítéletére is, amely szerint a következőket bírói gyakorlat „[...] a peres eljárás során tett nyilatkozatok, tanúvallomások esetében »immunitást« biztosít a nyilatkozattevő számára azon jogelv megfogalmazásával, hogy az ilyen nyilatkozatok akkor sem alkalmasak a személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítására, ha utóbb a kijelentések a bizonyítási eljárás tükrében nem minősülnek valónak [...]. Az »immunitás« kiterjed a bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt tett feljelentésre és sértetti vallomásra is abban az esetben, ha a feljelentő a feljelentett személyt indokolatlanul sértő kijelentést nem használ.” Idézte továbbá a Szeged Ítéletét Pf.II.20.248/2012. számú ítéletét is, amely szerint: „A közérdekű bejelentés, büntető feljelentés tétele, szabálysértési vagy más hatósági eljárás kezdeményezése önmagában személyiségvédelmi per megindítására nem ad alapot. A jóhiszemű joggyakorlás követelménye azonban a feljelentőt is terheli, így joggal való visszaélést valósít meg, ha tudatosan tesz valótlan tartalmú bejelentést vagy feljelentést. Ez esetben az immunitás már nem illeti meg, és a sérelmet szenvedett személy alappal tarthat igényt a személyiségvédelmi eszközök alkalmazására.” Az indítványozók úgy vélték, hogy ügyükben a bíróságok az idézett gyakorlattól eltértek, ezért nem tartották meg a pártatlanság látszatát. Az I. rendű indítványozó emellett újfent kifogásolta, hogy a bíróságoknak észlelniük kellett volna, hogy az alperes adatokat lopott tőle, majd azokat rosszhiszeműen eltüntette. Emiatt azt sem lehet rekonstruálni, hogy az alperes mennyi és milyen jellegű adatot tulajdonított el, és az összes adatot felhasználta-e a feljelentéséhez, vagy azokkal „további, [az I. rendű indítványozót] terhelő károkat idéz(het) elő.” Az ügyben eljáró bíróságok mégsem adtak elégtételt „az ismeretlen tartalmú, homályos alperesi lopás” miatt.
- [20] Az alkotmányjogi panasz kiegészítésében a II. rendű indítványozó – az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJE) 13. cikkére hivatkozással – a hatékony jogorvoslathoz való joga sérelmére is hivatkozott, azzal az indokolással, hogy az első- és másodfokú bíróság, valamint a Kúria azonos tartalmú ítéletekkel utasították el a keresetét. Ugyancsak a kereset elutasításával sértették meg a bíróságok – az alkotmányjogi panasz szerint – az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdés első mondatát és a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint az I. rendű indítványozó vonatkozásában az V. cikket is.
- [21] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [22] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [23] 5. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az indítványozók hivatkoztak a tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk sérelmére, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként azonban ennek kapcsán a XXIV. cikk (1) bekezdését jelölték meg, amely a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot biztosítja, és az alkotmányjogi panaszban támadott kúriai ítélettel nem hozható összefüggésbe. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panasz tartalmából indult ki, és a befogadhatóság vizsgálata során úgy tekintette, hogy az indítványozók a tisztességes

bírósági eljáráshoz való jog összefüggésében az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként a XXVIII. cikk (1) bekezdésére szándékoztak hivatkozni.

- [24] Az Alkotmánybíróság a II. rendű indítványozónak EJEE 13. Cikkére történt hivatkozása kapcsán rögzíti, hogy „az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára az Abtv. 32. § (2) bekezdésben meghatározott indítványozói kör kezdeményezése esetén van lehetőség. Nincs azonban hatásköre az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára.” {3258/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [16]}
- [25] 6. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése kimondja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az (1b) bekezdés e) pontja szerint a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. A befogadhatóság e követelményének a jelen alkotmányjogi panasz két okból sem tesz eleget.
- [26] 6.1. Egyrészt amiatt, mert az indítványozók az alkotmányjogi panaszban azt fogalmazták meg sérelemként, hogy az ügyekben eljáró bíróságok nem észlelték az alperes idézett kijelentései kapcsán a jogellenességet, illetve a sértő, gyalázkodó jelleget, a feljelentőt megillető immunitást ezért túl tágran értelmezték, ami részrehajló eljáráshoz vezetett; továbbá azt, hogy az I. rendű indítványozó nem kapott jogi elégtételt amiatt, hogy az alperes tőle meghatározatlan mennyiségű és minőségű adatokat lopott el. Azonban a Kúria Pfv.IV.21.242/2016/6. számú ítélete – mint az Abtv. 27. §-a szerinti, a bírósági eljárást befejező döntés – a fent írtak szerint e körülményeket nem vizsgálta, és ezekről nem is tartalmaz döntést, mert a felülvizsgálati eljárásban az indítványozók ezek kapcsán nem jelölték meg az álláspontjuk szerint megsértett jogszabályi rendelkezéseket. Mivel a Kúria érdemben nem bírálta el a felülvizsgálati kérelem egészét, az alkotmányjogi panasz indokolása – érdemi döntés hiányában – nem áll összefüggésben a támadott, bírósági eljárást lezáró kúriai ítélet tartalmával. Az indítványozók kifogásaival kapcsolatos érveket és következtetéseket az ügyben alsóbb fokon eljáró bíróságok döntései tartalmazták, a Szegedi Ítéltábla jogerős másodfokú ítéletét azonban az indítványozók határidőben nem támadták meg alkotmányjogi panasszal.
- [27] 6.2. Másrészt pedig amiatt sem elégíti ki az indítvány indokolása az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti kritériumot, mert abban az indítványozók az alaptörvény-ellenesség indokaként visszatérő módon keresetük elutasítására hivatkoznak, valamint arra, hogy meglátásuk szerint a feljelentői immunitás kategóriáját a bíróságok a kialakult gyakorlattól eltérően értelmezték az ügyekben. A pereszes indítványozók ezzel a számukra kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját adják, de az Alaptörvény felsorolt, sérülni vélt rendelkezéseihez nem kapcsolnak relevánsnak tekinthető és érdemi vizsgálatra alkalmas alkotmányjogi érvelést. Az Alkotmánybíróság már több esetben hangsúlyozta: „[n]em felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott formai követelménynek a beadvány, ha az a támadott bírói döntéssel lezárt eljárások leírását és pusztán a törvényességi szempontú kritikáját, valamint az indítványozó szerint az Alaptörvény ezáltal sérülni vélt szabályai idézését tartalmazza, azok tényleges összekapcsolása nélkül” {3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [13]; 3187/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3198/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [28] „Amint arra a 148/D/2011. AB határozat is rámutatott, »[a]z, hogy az indítványozó a konkrét ügyében – a jogorvoslat ellenére – pereszes lett, azaz a jogerős határozatot hozó bíróság nem osztotta [jogi] álláspontját egy konkrét kérdésben, nem teszi az eljárást tisztességtelenné, emiatt nem válik az eljárás és a döntés önkényessé sem [...]« (ABH 2011, 2347, 2352.). Az indítvány azt célozza, hogy a Kúria által eldöntött tény- és jogkérdéseket mintegy negyedfokú bíróságként vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a Kúria álláspontjától eltérően értékelje. Az alkotmányjogi panasz az alkotmánybírósági eljárást megelőző bírói peres eljárásban már eldöntött magánjogi jogvita ismételt eldöntésére irányul. Egy korábbi döntésében, a 3103/2012. (VII. 26.) AB végzésben az Alkotmánybíróság rámutatott: nem fogadható be az indítvány, ha az a bírói döntés és az eljárások – alaptörvény-ellenességet megalapozó indok nélküli – tartalmi, jogi kritikáját tartalmazza.” {3172/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]}

- [29] 7. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy jelen esetben az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának megfelelő, érdemi vizsgálatra alkalmas, releváns alkotmányjogi indokolást.
- [30] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltakra, visszautasította, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1132/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3064/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a, 39. § (2) bekezdése, 55. § (1)–(3) és (5) bekezdése, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 25. § (3), (4), (6) bekezdései és 26. § (4) bekezdése, továbbá az Alkotmánybíróság IV/290-7/2017. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (1054 Budapest, Alkotmány utca 4., I/105.; eljáró ügyvéd: dr. Galambos Károly) által képviselt személyek (a továbbiakban: indítványozók) alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, 39. § (2) bekezdése, 55. § (1)–(3) és (5) bekezdése, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 25. § (3), (4), (6) bekezdései és 26. § (4) bekezdése, továbbá az Alkotmánybíróság egyesbíróként hozott IV/290-7/2017. számú végzése (a továbbiakban: AB végzés) ellen terjesztettek elő az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2017. július 27-én, közvetlenül az Alkotmánybíróságnál. Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróságra 2017. augusztus 1-jén érkezett be. A panaszbeadvány a támadott rendelkezéseket és az AB végzést az Alaptörvény Nemzeti hitvallásában foglalt több mondattal, a B) cikk (1) bekezdésével, az R) cikkel, a T) cikkel, az I. cikkel, a II. cikkel, a XXIV. cikk (1)–(2) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, a 26. cikk (1) bekezdésével és a 28. cikkel tartotta ellentétesnek.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panaszban foglaltakból a jelen ügy előzményeként megállapítható, hogy az indítványozók korábban keresetet terjesztettek elő a Magyar Közigazgatási Társaság küldöttgyűlése határozatainak bírósági felülvizsgálata iránt, amely keresetet a Fővárosi Törvényszék – joggal való visszaélésre hivatkozással – elutasított a 28.P.21.169/2014/4. számú ítéletével. Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozók fellebbeztek, a fellebbezés alapján pedig a Fővárosi Ítéletábla a 2.Pf.21.526/2014/8-II. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította. Ebben az új eljárásban a Fővárosi Törvényszék a 122.P.24.949/2015/16. számú végzéssel megállapította az illetékessége hiányát, majd az iratokat nyomban felterjesztette a Kúriához az eljáró bíróság kijelölése érdekében. Bár e végzés ellen „a Fővárosi Törvényszék a fellebbezést kizárta”, az indítványozók annak átvételét követően mégis fellebbezést nyújtottak be, kifogásolva a végzésnek az illetékesség hiányára és a Kúriához történt felterjesztésre vonatkozó rendelkezéseit, és kérve az alperes marasztalását a fellebbezési perköltségben. Az indítványozók fellebbezésének keltezésével azonos napon azonban a Kúria a Pkk.V.25.023/2016/2. számú végzésével az ügyben a Kaposvári Törvényszéket jelölte ki az eljárásra. Ezt követően a Fővárosi Törvényszék az indítványozók 122.P.24.949/2015/16. számú végzés ellen előterjesztett fellebbezését megküldte a Kaposvári Törvényszéknek, amely azt a 19.P.21.822/2016/6. számú végzésével hivatalból elutasította. E végzés ellen az indítványozók fellebbezést nyújtottak be a Pécsi Ítéletáblához.
- [4] Ezt követően, 2017. január 13-án az indítványozók alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő – amelyet 2017. május 17-én ki is egészítettek – a Kúria fent említett, Pkk.V.25.023/2016/2. számú, kijelölő végzése ellen. Ezen alkotmányjogi panaszukat az Alkotmánybíróság, egyesbíróként eljárva, az AB végzéssel visszautasította, arra hivatkozva, hogy a Kúria támadott végzése nem minősül sem az ügy érdemében hozott döntésnek, sem a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek, ebből következőleg – az Abtv. 27. § értelmében – vele szemben alkotmányjogi panasz előterjesztésének nincs helye. Az AB végzés utolsó mondata rögzítette: „Az Alkotmány-

bíróság – egyesbíróként meghozott – végzése ellen az Abtv. 39. § (2) bekezdése értelmében jogorvoslatnak nincs helye.”

- [5] 3. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozók az AB végzést támadták; valamint az Abtv. azon rendelkezéseit, amelyek rögzítik az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben benyújtható alkotmányjogi panaszra vonatkozó követelményeket, kizárják a jogorvoslatot az Alkotmánybíróság döntéseivel szemben, továbbá amelyek az Alkotmánybíróság eljárásának a főtitkár általi előkészítését szabályozzák – ideértve különösen a hiánypótlásra felhívás szabályait, és az érdemi elbírálás mellőzésének esetét –, továbbá amelyek az egyesbíró érdemi vizsgálat nélküli visszautasító döntés meghozására vonatkozó hatáskörét tartalmazzák. Támadják ezen kívül az alkotmányjogi panasz az Ügyrend rendelkezéseit a főtitkári előkészítő eljárás és a hiánypótlás részletszabályairól, a hiánypótlás elmulasztásának jogkövetkezményéről és az egyesbírói végzés előkészítéséről.
- [6] 3.1. Az indítványozók kifejtik, hogy az AB végzés őket közvetlenül érinti. Ezután idézték az Alaptörvénynek az Alkotmánybíróságra vonatkozó rendelkezéseit, és utaltak rá, hogy az AB végzés meghozatala, valamint az Abtv. alkalmazott rendelkezései több ponton sértik ezeket az alaptörvényi cikkeket és egyéb, az Alaptörvényben foglalt jogait.
- [7] 3.2. Az alkotmányjogi panasz szerint az Alaptörvény 24. cikke csak az Alkotmánybíróságról és az Alkotmánybíróság tagjairól tartalmaz rendelkezést, a főtitkárról nem. Az Alaptörvény 24. cikk (9) bekezdése szerint: „Az Alkotmánybíróság hatáskörének, szervezetének, működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.” Az Alaptörvény nem rendelkezik arról, hogy az Alkotmánybíróság megalkothatná a saját ügyrendjét. Nem említi a főtitkárt az Abtv. 18. alcíme sem, amely „Az Alkotmánybíróság döntéshozatali szervei”-ről rendelkezik. Ezek alapján az indítványozók úgy vélik, hogy a főtitkár az alkotmánybírósági indítványok tekintetében döntést – ideértve a hiánypótlásra történő felhívást is – nem hozhat. Ennek ellenére az Abtv. 20. alcíme, „Az eljárás előkészítése és az indítványok befogadhatóságának előzetes vizsgálata” körében az Alkotmánybíróság eljárásának előkészítését a főtitkár feladatává teszi. Az ezen alcímben szereplő szabályok – közöttük az indítványozó által támadott törvényi rendelkezések – az alkotmányjogi panasz szerint „valóságos, tényleges döntési jogkört biztosítanak a főtitkár számára”. A főtitkári előkészítő eljárás ugyanis vezethet arra az eredményre – különösen a hiánypótlás szabályai összefüggésében –, hogy az indítvány érdemi elbírálására végül nem kerül sor. Ilyenkor a visszautasításról rendelkező egyesbírói végzés tartalmára is a főtitkár tesz javaslatot. Ezzel pedig az indítványozók szerint a főtitkár érdemi döntési hatáskört kap, amely már túllép az előkészítés és a közreműködés keretein, és nem felel meg annak a törvényi követelménynek, hogy az ügyben az Alkotmánybíróság döntsön.
- [8] Az indítványozók különösen is sérelmezik az Abtv. 55. § (3) bekezdését, amely szerint: „Ha az indítvány az e törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek nem felel meg, a főtitkár hiánypótlásra hívja fel az indítványozót, aki annak harminc napon belül köteles eleget tenni. Ha az indítványozó a hiánypótlási felhívásnak határidőben nem, vagy ismételten hiányosan tesz eleget, az indítvány érdemi vizsgálatára nem kerül sor.” Ezt alaptörvény-ellenesnek tartja, mert értelmezése szerint az Alkotmánybíróságnak kell kimondania, ha az indítvány nem felel meg a nyilvántartásba vétel feltételeinek, ezt „törvény nem mondhatja ki”. Ugyanezen okból tartják alaptörvény-ellenesnek az indítványozók az Abtv. 55. § (4) bekezdés a) pontját is. Hivatkoznak arra, hogy a jogorvoslati jogot sérti, ha az indítványról „végérvényesen nem az Alkotmánybíróság testülete dönt, továbbá ha a döntés nem érdemi befejező határozattal történik.” Emellett az indítványozó szerint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog és a közhatalom-gyakorlási alapelvek [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, B) cikk (1) bekezdés] is megköveteli, hogy ne a főtitkár döntsön a hiánypótlásról, és ahhoz ne sarkalatos törvény fűzzön jogkövetkezményeket, hanem az Alkotmánybíróság az egyedi ügyben meghozott határozatával „teljesítse köteleességét és gyakorolja hatáskörét”. Az Abtv. támadott szabályai – az indítványozó következtetése szerint – nem felelnek meg ezeknek az alaptörvényi rendelkezéseknek. Ez az állapot pedig sérti az indítványozónak az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében rögzített, az alapvető jogok védelméhez és biztosításához való jogát, valamint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát.
- [9] 3.3. Az alkotmányjogi panasz elemzi, hogy az Abtv. 70. § (1) bekezdése alapján az Ügyrend csak az Alkotmánybíróság eljárására vonatkozó részletes szabályokat állapíthatja meg, de az indítványozók személyére vonatkozóan nem tartalmazhat jogokat és kötelezettségeket. Ez következik az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésé-

ből, valamint T) cikk (1)–(2) bekezdéseiből is. Az indítvány mikénti elbírálására ezért csak az Alaptörvény, vagy az Abtv. állapíthat meg az indítványozóra is kiható jogkövetkezményt, az Ügyrend nem. Az indítvány szerint az Ügyrend fent hivatkozott rendelkezései ezért az Alaptörvénybe és az Abtv.-be ütköznek.

- [10] 3.4. Az Abtv. 39. § (2) bekezdése kapcsán az indítványozók rámutatnak, hogy az sérti a jogorvoslathoz való jogot. Meglátásuk szerint az Alaptörvény 24. cikk (9) bekezdésében foglalt felhatalmazás sarkalatos törvény megalkotására nem foglalja magában azt a lehetőséget, hogy az Országgyűlés az Alkotmánybíróság döntéseivel szemben kizárja a jogorvoslatot. Az indítványozók álláspontja szerint ezt csak az Alaptörvény mondhatja ki; ennek hiányában a törvényhozó ilyen tartalmú rendelkezése túllépi az Alaptörvény 24. cikk (9) bekezdésének kereteit, és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [11] Az indítványozók mindezek alapján kérik az Abtv. és az Ügyrend általuk támadott szabályainak a megsemmisítését.
- [12] 4. Az indítványozók ezt követően arra is kitértek, miért tartják alaptörvény-ellenesnek az AB végzést.
- [13] Leírják, hogy az Alkotmánybíróság megsértette az emberi méltóságukat, mert egy nem indokolt hiánypótlási felhívásra tekintettel figyelmen kívül hagyta az indítványukat, tisztességtelen módon nem vette nyilvántartásba, helyette egy egyesbíró azt visszautasította. Ebből az eljárásból az indítvány szerint kitűnik „az indítványozó lekezelése, és emberként való semmibe vétele”. Az alkotmányjogi panasz szerint ez abban nyilvánult meg, hogy az említett egyesbíró a beadványban foglaltakkal érdemben nem foglalkozott, a főtitkár által előkészített döntés-tervezetre „csak az Alkotmánybíróság pecsétjét üti rá”. Az indítványozók kifogásolták, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz-eljárásban nem egyértelmű, mit ért a jogalkotó a „bírói eljárást befejező egyéb döntés” alatt. Ez az indítványozók számára az emberi méltóságot sértő folyamatos bizonytalanságot okoz, mert nem tudhatják, hogy az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett különböző alkotmányjogi panaszukat az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatra alkalmasnak találja-e, vagy sem. Kifejti továbbá, hogy az „emberi méltóság védelme tekintetében jelentős tényező a jogorvoslathoz való jog”, az pedig, hogy a törvény a Kúria és az Alkotmánybíróság döntéseivel szemben kizárja a jogorvoslatot, háttérbe szorítja az emberi minőséget, sérti az emberi méltóságot.
- [14] Az Alkotmánybíróság eljárását, amelynek eredményeként az AB végzés született, az indítványozók a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogba ütközőnek is tartják, mert – értelmezésük szerint – sem az Abtv., sem az Ügyrend nem ad lehetőséget a „»pecsétnyomó« hatáskörrel felruházott egyesbíróként eljáró alkotmánybíróknak”, hogy a főtitkár által előkészített visszautasító végzéstől eltérő döntést hozzon. Emellett az alkotmányjogi panasz alaptörvény-ellenesnek tartja, hogy egyesbíró egyáltalán eljárhat, és az Alkotmánybíróság nevében befejezheti az ügyet. Arról ugyanis, hogy egy indítvány az Abtv. mely rendelkezéseinek nem felel meg, és milyen okból, az Abtv.-nek kellene egy külön eljárási rendet tartalmaznia, amelynek lefolytatására csak az Alkotmánybíróság testületének lehetne hatásköre. Az Alaptörvény ugyanis az Alkotmánybíróságot tizenöt tagból álló testületként határozza meg, arról pedig nem rendelkezik, hogy az Alkotmánybíróság hatásköreit egy alkotmánybíró önállóan is gyakorolhatná.
- [15] Az AB végzés kapcsán – a fent írtak szerint – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmére is hivatkoztak az indítványozók, mert azzal szemben nem élhettek jogorvoslattal.
- [16] 5. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó az AB végzés kapcsán arra is felhívta a figyelmet, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjai nem tartalmaznak korlátozást arra nézve, hogy milyen jogszabály és bírói döntés támadható meg alkotmányjogi panasszal. Vagyis az Alaptörvény az Abtv. 27. §-ában foglaltaknál tágabb körben biztosít indítványozási jogot az alaptörvény-ellenesnek tartott bírói döntésekkel szemben, emiatt pedig a Kúria Pkk.V.25.023/2016/2. számú, kijelölő végzése ellen előterjesztett alkotmányjogi panaszt sem lehetett volna visszautasítani érdemi vizsgálat nélkül. Sarkalatos törvény ugyanis alkotmányosan nem szűkítheti azt a jogot, amelyet az Alaptörvény biztosít. Az ilyen eljárás sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését és a XXIV. cikk (1) bekezdését.
- [17] Erre tekintettel az indítványozók kérték az Abtv. 27. §-ának és az AB végzés megsemmisítését.

- [18] 6. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [19] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [20] 6.1. Az indítványozók az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjai, valamint az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján terjesztette elő. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései szerint: „(2) Az Alkotmánybíróság [...] c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját; d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.” Az Abtv. 26. § (2) bekezdése értelmében: „Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.”
- [21] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti kivételes (direkt) alkotmányjogi panasz benyújtásának határidejéről az Abtv. 30. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy: „A döntés közzétételétől, illetve az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének bekövetkezésétől, valamint a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan nap elteltével alkotmánybírósági eljárás megindításának nincs helye.”
- [22] Az Ügyrend – figyelemmel az Abtv. 70. § (1) bekezdésére, és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (1) bekezdés c) pontjára – közjogi szervezetszabályozó eszköz. Az Abtv. 37. § (2) bekezdése értelmében: „Az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásban, bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban, alkotmányjogi panasz alapján, vagy nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata során felülvizsgálja a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek, valamint az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogegységi határozatoknak az Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangját. Az indítványozókra, az eljárásra és a jogkövetkezményekre a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”
- [23] 6.2. Az Abtv.-nek az indítványozó által támadott rendelkezései 2012. január 1-jén léptek hatályba. Az Ügyrend 25. § (3) bekezdése és 26. § (4) bekezdése 2013. március 1-jén, 25. § (4) bekezdése 2015. július 22-én, 25. § (6) bekezdése pedig 2014. január 1-jén lépett hatályba. Megállapítható ezért, hogy az alkotmányjogi panasz a támadott rendelkezések hatálybalépését követő száznolcvan napon túl érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) pontja szerint „[a]z Alkotmánybíróság visszautasítja az alkotmányjogi panaszt, ha az indítvány elkésett”.
- [24] 7. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukat ugyan – a fent írtak szerint – az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapították, de megemlítve az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjait, az AB végzés alaptörvényellenességét is állították. Az Alaptörvény és az Abtv. rendelkezései – különösen az Abtv. „Az alkotmányjogi panasz”-ról szóló 9. alcímének szabályai – alapján nincs lehetőség indítványt előterjeszteni az Alkotmánybírósághoz saját végzése alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára {Lásd részletesen: 3372/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [5]}.

[25] 8. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 26. § (2) bekezdésében és 30. § (4) bekezdésében foglaltakra, visszautasította, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *d*) pontja, az AB végzés tekintetében pedig az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *f*) pontja alapján.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1580/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3065/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.21.217/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi személy és az indítványozó magánszemély (a továbbiakban: indítványozók) jogi képviselőjük (dr. Nagy Tibor ügyvéd, 4025 Debrecen, Mácsai Sándor utca 9., I/6.) útján, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének „c) pontja” (helyesen: d) pontja) és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I. 21.217/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőkben foglalható össze. Az indítványozó jogi személy az indítványozó magánszemély haszonélvezeti jogával terhelt tulajdonosa K. külterületén egy – az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint – „közforgalom elől el nem zárt” magánútnak. Az út szilárd burkolattal van ellátva, azt további 5 cm vastag aszfaltréteg borítja. A jogi személy indítványozó 2008-ban az útra „Mindkét irányból behajtani tilos” és az azt kiegészítő táblaként „Magánút K. Tanya Kft.” feliratot helyezett el. A felperes kérelmére a Nemzeti Közlekedési Hatóság illetékes szerve kötelezte jogi személy indítványozót, mint az út tulajdonosát, hogy a magánutat közforgalom elől el nem zárt magánútként üzemeltesse, az azon való közlekedést bárki számára igénybe vehető módon biztosítsa, a kihelyezett jelzőtáblákat távolítsa el. Ezt követően a jogi személy indítványozó 2009. májusában a perbeli út mindkét oldalán 3,5 t feliratú, súlykorlátozóást elrendelő közlekedési táblát helyezett el, „Kivéve K. Tanya Kft.” kiegészítő felirattal.
- [3] A felperes gazdálkodó szervezet keresetében annak megállapítását kérte, hogy az indítványozó az engedély nélkül kihelyezett súlykorlátozó táblát távolítsa el, és a bíróság tiltsa el indítványozót minden olyan további magatartástól, ami a közforgalom elől el nem zárt magánút használatának indokolatlan korlátozását vagy elzárását eredményezné. Az elsőfokú bíróság a keresetben foglaltaknak helyt adott. Elfogadta az igazságügyi szakértő megállapítását, amely szerint az út teherbíró képessége jelenleg is fennáll, a tapasztalható állagromlás oka az, hogy a jogi személy indítványozó a karbantartási, fenntartási munkákat kötelezettsége ellenére legalább tíz éve nem végzi el, ennek ellenére az útpálya szerkezete és teherbíró képessége megfelelő. A jogi személy indítványozó megbízásából eljáró magánszakértő véleménye szerint a súlykorlátozó tábla kihelyezése az út további állagromlásának megakadályozása céljából indokolt, nem pedig azért, mert az út nem bírná el a 3,5 tonna súly feletti járművek forgalmát, azt tehát nem az út jelenlegi műszaki állapota teszi szükségessé.
- [4] A másodfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárást követően az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolása szerint jogi személy indítványozónak, mint a közút kezelőjének törvényi kötelezettsége az úton karbantartási, útkezelői munkák végzése. Rámutatott arra, hogy az út kezelőjének joga nem terjed ki arra, hogy az állagmegóvási munkákat elhanyagolva az út állagának teljes tönkretételével érje el azt a célját, hogy a per tárgyát képező utat a közforgalom alól kivonja. A bíróság utalt arra, hogy a közforgalom elől el nem zárt magánút jogi státusza a közúttal azonos, a közút használójának pedig az út használatához való jogi érdekét nem kell igazolnia. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az indítványozók nem tudták bizonyítani, hogy a súlykorlátozó tábla kihelyezésére az állagromlás megakadályozása érdekében volt szükség, és ez volt a legalkalmasabb és legcélszerűbb módja az állagmegóvásnak, így az indítványozók engedély nélkül, joggal való visszaélést tanúsítva helyeztek ki súlykorlátozó táblát, megfelelő indok hiányában.
- [5] A jogerős ítélet ellen az indítványozók felülvizsgálati kérelemmel éltek, az eljárás eredményeként a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítélete indokolásában rámutatott, hogy a másodfokú bíró-

ság – az indítványozók állításával szemben – mind az igazságügyi szakértő, mind pedig az indítványozók által felkért magánszakértőt meghallgatta, az egymásnak részben ellentmondó szakértői vélemények közötti ellentmondást feloldotta. Ezzel kapcsolatosan a Kúria hangsúlyozta, hogy mindkét szakértő egybehangzóan úgy foglalt állást, hogy a perbeli út jelenlegi műszaki állapota a 3,5 tonna súlyt meghaladó járművek közlekedését nem teszi lehetetlenné, és az út teherbíró képessége megfelelő. A magánszakértő nem az út jelenlegi állapota miatt tartotta műszakilag szükségesnek a súlykorlátozó tábla elhelyezését, álláspontja szerint azt az út állapotrosszabbodásának a megakadályozása teszi indokolttá. Következésképpen – állapította meg a Kúria – az út jelenlegi állapota alapján műszakilag nem szükségszerű a perbeli korlátozó intézkedés megtétele, ez a megelőzést, az út további állagromlásának megakadályozását szolgálja. A vonatkozó jogszabály szerint a közút kezelője csak kellően indokolt mértékű korlátozást vezethet be az út használatával kapcsolatosan, az adott esetben azonban a jogi személy indítványozó intézkedése nem felelt meg a szükségesség-arányosság követelményének.

- [6] Szintén a vonatkozó szabályok alapján, amennyiben kisebb szakaszokon a burkolat kijavítása szükséges, az út kezelője figyelmeztető, továbbá sebességkorlátozást előíró jelzőtáblákat helyezhet el a burkolat kijavításának a megkezdéséig. A Kúria szerint „e körben nem hagyható figyelmen kívül”, hogy a felperes több ízben maga is felajánlotta a burkolatjavítás költségeihez való hozzájárulását, amelyet a jogi személy indítványozó elutasított. A szabály kimondja azt is, hogy a közút kezelője köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas legyen. A jogi személy indítványozó ennek a kötelezettségének nem tett eleget, ennek elmulasztása miatt következett be állagromlás az úton.
- [7] Az igazságügyi szakértő szakvéleményében foglaltak szerint a néhol repedezett és kis mértékben süllyedt burkolat javítása esetén elég lehet a forgalomra veszélyes kátyú elkerítése, vagy az „egyenetlen úttest” tábla, esetleg sebességkorlátozó tábla kihelyezése, tehát az út kezelője a közlekedést az úton nem korlátozhatja úgy, hogy a közlekedést indokolatlanul hosszú ideig akadályozza, és az úton való közlekedést sem szüntetheti meg – állapította meg a Kúria. Tekintettel arra – mutatott rá a kúriai ítélet –, hogy a perbeli út egy közforgalom elől el nem zárt magánút, azaz azt bárki igénybe veheti, ezért önmagában az a tény, hogy az indítványozók eltiltották felperest a perbeli út használatától, megvalósítja a felperes érdeksérelmét, figyelemmel arra is, hogy a települési önkormányzat rendelete szerint a perbeli út ún. kiemelt külterületi kiszolgáló út, mivel a mezőgazdasági műveléshez szükséges külterületek megközelítése ezen az úton keresztül történik. A felperes pedig Komád külterületén 1300 ha mezőgazdasági területen gazdálkodik.
- [8] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az indítványozók forgalomkorlátozó rendelkezése nem felel meg a szükségesség-arányosság követelményének, a felperest ért érdeksérelem és az indítványozók visszaélészerű joggyakorlása megállapítható, az előírt fenntartási és karbantartási kötelezettség hosszú időn át történő elmulasztása miatt az úton a további állagromlás megakadályozása céljából alkalmazott forgalomkorlátozási intézkedés nem volt jogosult.
- [9] 3. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat a Kúria ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Indítványukban az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének, XIII. cikk (1) bekezdésének és XV. cikkének a sérelmét állították. Az indítványozók előjáróban előadják, hogy a per tárgyát képező út „saját használatú út”, soha nem volt átmenő forgalom számára megnyitva, azt a folyamatban volt per felperese 2008-ban kezdte el használni, aminek eredményeként – a folyamatos, fokozott igénybevétel miatt – az út jelentősen károsodott, annak állaga folyamatosan romlik, ami az indítványozóknak nagymértékű kárt okoz. Álláspontjuk szerint nem helytálló a kúriai ítélet azon érvelése, miszerint a perbeli út egy mezőgazdasági műveléshez szükséges, külterületi kiszolgáló út, amelynek az a funkciója, hogy a környező földterületek megközelíthetők legyenek, megjegyzi továbbá, hogy a peres eljárás felperesének nincs mezőgazdasági területe az út közelében. A támadott ítélet véleményük szerint azért ellentétes a tulajdonhoz való joggal, mert az korlátozza a zavartalan birtoklás és használat jogát, figyelmen kívül hagyja a tulajdonosi autonómiát, mivel bármiféle ellentételezés nélkül meg kell nyitni a magántulajdonban lévő ingatlanhoz vezető magánút használatát, ami jelentős károsodást okoz az út burkolatában, és amely károkat a tulajdonosnak, mint a közút kezelőjének kell viselnie, illetve az utat neki kell folyamatosan karban tartania. Az ügyekben eljáró bíróságok – bár az indítványozók szerint kellett volna – nem vizsgálták a tulajdonhoz való jog korlátozhatóságának kérdését, és a szükségesség-arányosság tesztjét sem végezték el. Az ítélet nézetük szerint sérti a törvény előtti egyenlőség követelményét is, mert olyan eredményre vezetett, hogy míg az országos közutak kezelője az állagvéde-

lem és a későbbi károsodás megelőzése érdekében alkalmazhat súlykorlátozást, addig az indítványozók ettől a lehetőségtől „teljes mértékben elesnek”.

- [10] Az indítványozók a tulajdonhoz való joguk sérelme kapcsán előadják, hogy az általuk hivatkozott jogszabályok egyértelműen igazolják, hogy ők az út kezelői, akik nem csak jogosultak, de kötelesek is súlykorlátozás bevezetésére és ezen intézkedés nem elhanyagolható eleme az alternatív utak megléte felperes számára. Álláspontjuk szerint az eljáró bíróságoknak vizsgálnia kellett volna azt, hogy felmerült-e olyan közérdek, vagy más alapjog, amely „egyáltalán elméleti szinten” felvetette volna a tulajdonjog részjogosítványainak a korlátozását. A konkrét ügyben nézetük szerint ilyen közérdek nem áll fenn. Az indítványozók kiemelik, hogy szerintük a támadott ítélettel a vonatkozó jogszabályok olyan értelmezése „született meg”, amely megfosztja őket tulajdonuk védelméről, a tulajdonjog védelmének eszközeitől, és rájuk csak kötelezettséget hárít az út kezelésével kapcsolatosan anélkül, hogy a felperesnél bármiféle hátrány vagy kár megállapítható lenne. Meglátásuk szerint a támadott ítélet tévesen minősíti a perbeli utat külterületi kiszolgáló útnak, és ennek indokát sem fejtette ki a bíróság. Ismételten előadják, hogy szerintük a szóban forgó út nem ilyen besorolású, és ez a körülmény végig vitatott volt az ügyben. A bíróság elmulasztotta vizsgálni az út korábbi használatát is, hiszen „a szóban forgó saját használatú út soha nem volt az átmenő forgalom számára megnyitva, ezt csak a felperes kezdte el ilyen célokra használni”.
- [11] Az indítványozók az Alaptörvény I. cikkének általuk állított sérelme kapcsán ismételten megállapítják, hogy e körben jogsérelmük abban áll, hogy a Kúria egyáltalán nem vizsgálta, hogy a tulajdonhoz való jogukkal szemben áll-e fenn bármilyen más alapvető jog vagy alkotmányos érték, amelynek érvényesülése és védelme feltétlenül megkívánná e joguk szükséges és arányos mértékben történő bármilyen korlátozását. Álláspontjuk szerint egyáltalán nincs olyan alkotmányos érték, közérdek vagy más alapjog, amelynek érdekében feltétlenül szükséges lenne a jogi személy indítványozót megillető tulajdonjog korlátozása.
- [12] Az Alaptörvény XV. cikke általuk állított sérelmét abban jelölik meg az indítványozók, hogy miközben a közútkezelőnek megvan a lehetősége súlykorlátozás bevezetésére, a támadott bírói döntés ettől a lehetőségtől a jogi személy indítványozót, mint közforgalom előtt el nem zárt magánút tulajdonosát teljes mértékben elzárja, ami a diszkrimináció tilalmába ütközik.
- [13] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozók érintettnek tekinthetők és a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették.
- [14] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig felsorolja a határozottság követelményeit az alkotmányjogi panaszok esetében. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a kérelemnek tartalmaznia kell indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. A támadott kúriai ítélettel összefüggésben hivatkozik ugyan az indítvány az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének és XV. cikkének a sérelmére is, erre nézve azonban alkotmányjogilag releváns indokolást nem tartalmaz, érvelése a bírói döntés törvényességi kritikája. Az indítvány e vonatkozásban tehát nem felel meg a határozott kérelem követelményének.
- [15] 4.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a panasz befogadására.
- [16] Az indítványozók – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelme kapcsán – állítják a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, mivel véleményük szerint a támadott ítélettel a vonatkozó jogszabályok olyan értelmezése „született meg”, amely megfosztja őket tulajdonuk védelméről és tulajdonjoguk védelmének eszközeitől.
- [17] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is rámutat arra, hogy a testület a bírói ítéleteket kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálhatja felül, szakjogi, törvényességi, tényállás-megállapítási, bizonyíték-értékelési, illetve jogértelmezési kérdések megítélésére, felülbírálatára nincsen lehetősége. Gyakorlata következetes a tekintetben, hogy az erre irányuló indítványok befogadását visszautasítja, a következők miatt: „[a]z Alkotmánybíróság

az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (IX. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.

- [18] A fent kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem mutatott rá olyan körülményre, amely az Abtv. 29. §-a alapján indokolná annak befogadását és érdemi vizsgálatát. Az indítványban a panaszosok valójában a támadott ítélet törvényességi szempontú felülvizsgálatát kérték az Alkotmánybíróságtól, amikor a megállapított tényállás helytállóságát, a bíróság jogértelmezését, bizonyíték-értékelését, azaz a bizonyítékokból levont következtetések helyességét vitatják, ezek felülvizsgálatára viszont – a fent írtak szerint – az Alkotmánybíróság eljárásában nincs lehetőség. A Kúria a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján állapította meg az ügy tényállását, a tényállás és az alkalmazandó jogszabályok egybevetésével hozta meg döntését, amelyben álláspontját és annak indokolását részletesen kifejtette. Az pedig, hogy az így meghozott ítélet az indítványozók peresztességét eredményezte, önmagában nem követeli meg az Alkotmánybíróság beavatkozását.
- [19] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az indítvány részben nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek, részben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt törvényi feltételeknek, ezért azt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1699/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3066/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

bírói döntés végrehajtásának felfüggesztésére történő felhívásról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság felhívja a Pesti Központi Kerületi Bíróságot a 2017. július 13. napján kelt, 14.Pk.500.172/2017/11. számú jogerős végzése végrehajtásának felfüggesztésére.

2. A végrehajtás felfüggesztésére irányuló felhívás a Fővárosi Törvényszék 50. Pkf.636.303/2017/4. számú, valamint a Kúria Pfv.II.22.216/2017/13. sorszámú végzésében foglalt módosított végrehajtási határidőre, továbbá a Pesti Központi Kerületi Bíróság által 0101-15.Vh.9887/2017/4. szám alatt elrendelt végrehajtási eljárásra is irányadó.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Kúria Pfv.II.22.216/2017/13. sorszámú végzésével szemben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő és kérte a határozat megsemmisítését. Emellett az indítványozó a kúriai végzés előzményeül szolgáló Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.Pk.500.172/2017/11. számú elsőfokú, valamint a Fővárosi Törvényszék 50. Pkf.636.303/2017/4. számú másodfokú végzésének a megsemmisítését is kérte. Alkotmányjogi panaszában indítványozta azt is, hogy az Alkotmánybíróság valamennyi, jelen ügyben született végzés végrehajtásának felfüggesztésére hívja fel az elsőfokú bíróságot. Az indítványozó kérelmében jelezte, hogy a Kúria végzése alapján a két kiskorú gyermeket 2018. február 17. napján át kell adnia a végrehajtást kérőnek, aki a gyermekeket várhatóan Spanyolországba fogja vinni.
- [2] 2. Az Abtv. 61. § (1) bekezdése a) pontjának első fordulata alapján az Alkotmánybíróság eljárásában kivételesen a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére hívta fel a bíróságot, mert az az Alkotmánybíróság eljárásának várható tartamára tekintettel, súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése érdekében indokolt, és a bíróság az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján a döntés végrehajtását nem függesztette fel. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt döntés végrehajtása a két kiskorú gyermek testi, lelki fejlődésében súlyos és helyrehozhatatlan kárt illetve hátrányt okozhat.
- [3] 3. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 359/C. § (2) bekezdése alapján az első fokon eljáró bíróság az alkotmányjogi panaszban támadott határozat végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggeszti, ha az Alkotmánybíróság erre hívja fel a bíróságot. E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.
- [4] Az Alkotmánybíróság jelen végzésének a határozat rendelkező részében foglalt végzések végrehajtására és a végrehajtási eljárás lefolytatására is halasztó hatálya van, ellenkező esetben a végrehajtás felfüggesztésére irányuló felhívás nem válthatná ki az Abtv. 61. §-ában foglalt ideiglenes intézkedéshez fűzött joghatásokat. Az Alkotmánybíróság jelen határozata kihat a Fővárosi Törvényszék 50. Pkf.636.303/2017/4. sorszámú, valamint a Kúria Pfv.II.22.216/2017/13. sorszámú végzéseiben foglalt, a gyermekek átadását elrendelő cselekmények és határidők végrehajtásának felfüggesztésére is, valamint az ezeken alapuló, a Pesti Központi Kerületi Bíróság által 0101-15.Vh.9887/2017/4. számú végrehajtási lappal elrendelt végrehajtási eljárásra is.

- [5] A jelen esetben a bíróságnak a kifogásolt döntés végrehajtása felfüggesztésére irányuló felhívása kivételesen indokolt. Ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdés a) pontjának első fordulata, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 48. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/237/2018.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu
Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062-9273